

EIN:BLICK 5 – Nega

Pomoć u orijentaciji na temu invaliditeta

Impresum

Vlasnik medija i izdavač:

Savezno ministarstvo za socijalna pitanja, zdravlje, negu i zaštitu potrošača (BMSGPK)

Stubenring 1, A-1010 Wien

+43 1 711 00-0

 sozialministerium.at

Mesto izdavanja i izrade: Beč

Redakcija: Odeljenje IV/A/10

Naslovna slika: © ikostudio – stock.adobe.com

Lejaut: BMSGPK

Štampa: Gerin Druck GmbH, A–2120 Wolkersdorf

ISBN: 978-3-85010-613-9

Sva prava zadržana:

Zabranjena je svaka komercijalna upotreba (i delimična) bez pisane saglasnosti vlasnika. To posebno važi za svaku vrstu umnožavanja, prevođenja, stavljanje na mikrofilm, emitovanja na televiziji ili radiju, kao i za distribuciju i čuvanju na elektronskim medijima npr. Internetu ili CD-u.

U slučaju citiranja u naučnim radovima potrebno je navesti izvor „BMSGPK“ i naslov publikacije i godinu izdavanja.

Upozoravamo da uprkos pažljivoj obradi ne dajemo garanciju za podatke u ovoj publikaciji daju i da je isključena odgovornost Ministarstva i autorke/autora. Pravna tumačenja neobavezujuće su mišljenje autorke/autora i nikako ne mogu predvideti odluke nezavisnih sudova.

Podaci za naručivanje: Dostupno preko servisa za brošure Ministarstva za socijalna pitanja na telefonskom broju +43 1 711 00-86 25 25 i na www.sozialministerium.at/broschuerenservice.

Sadržaj

Impresum	2
Uvod	5
Nega – Pravna pitanja	7
Što je uopšte naknada za negu?.....	8
Mogu li i ja dobiti naknadu za negu?.....	8
Što je potreba za negom?.....	9
Koliko se sati za to priznaje?.....	10
Kako se utvrđuje potrebna nega kod psihički bolesnih osoba odn. kod osoba s kognitivnim poteškoćama?.....	14
Kako se priznaje posebna nega za decu i mlade?.....	14
Postoji li dodatak za otežane potrebe za negom i za osobe sa demencijom ili osobe sa psihijatrijskom bolešću?.....	15
Postoji li minimalna klasifikacija za određene dijagnoze?.....	16
Koliki je iznos naknade za negu?.....	17
Kako mogu dobiti naknadu za negu?.....	19
Što se događa zatim?.....	20
Šta treba da učinim ako se ne slažem s tom odlukom?.....	21
Hoću li dobiti naknadu za negu ako sam u inostranstvu?.....	23
Da li je tačno da naknada za negu neću dobijati ako sam u bolnici?.....	23

... a ako živim u domu?.....	24
Moje zdravstveno stanje se promenilo!.....	25
Proverava li set trošenje naknade za negu? Šta moram prijaviti?.....	25
Kratko nakon zahteva za naknadu za negu umrla je osoba kojoj je potrebna nega. Šta sada?.....	27
Više se ne snalazim sam. Ko može zaštititi moje interese ako ja to više ne mogu?.....	27
Kako mogu do samog kraja odlučivati o svojoj sudbini – i kako mi Odluka pacijenta (Patientenverfügung) u tome pomaže?	31
Nega – Svakodnevica.....	33
Ich pflege meine Angehörige oder meinen Angehörigen selbst. Wer unterstützt mich dabei?.....	33
Praktični saveti.....	34
Na što se misli kod tehničke pomoći za osobe kojima je potrebna nega?.....	36
Član moje porodice ima demenciju. Što to znači za mene?.....	37
Ko će brinuti o članovima moje porodice u slučaju moje kratkotrajne sprečenosti?.....	38
Postoji li finansijska pomoć za zamensku negu?.....	38
Na šta treba obratiti pažnju ako su članovi porodice koji sprovode negu deca i mladi, tzv. Young Carers (mladi negova- telji)?.....	40
Imam li osiguranje dok negujem svoje dete?.....	41
... a dok negujem druge osobe?.....	43

Postoje li olakšice u penzijskom osiguranju za osobe koje neguju člana porodice?.....	44
Hoće li mi se to vreme uračunati u penziju?.....	45
Imam li za to vreme i zdravstveno osiguranje?.....	46
Ko mi može pomoći u nezi?.....	47
Zaposlen(a) sam, ali želim sam(a) negovati člana svoje porodice. Kako se to može uskladiti?.....	48
Kako mogu iskoristiti odsustvo s posla radi nege ili skraćeno radno vreme radi nege?.....	48
Za koje članove porodice mogu ugovoriti odsustvo sa posla ili skraćeno radno vreme radi nege?.....	49
Koliko može trajati odsustvo sa posla ili skraćeno radno vreme radi nege?.....	50
Pod kojim uslovima imam pravo na naknadu tokom odsustva sa posla radi nege?.....	50
Koliko je iznos naknade tokom odsustva sa posla radi nege i kako se izračunava?.....	51
Kako i kod koje službe mogu zatražiti naknadu tokom odsustva sa posla radi nege?.....	52
...a šta je sa odsustvom za palijativnu brigu o članovima porodice?.....	53
Hoću li za vreme odsustva za palijativnu brigu o članu porodice dobijati naknadu tokom odsustva radi nege?.....	54
Mogu li dobiti podsticaj za 24satnu brigu?.....	55
Koje se granice prihoda primenjuju na taj podsticaj?.....	56
Koji je iznos podsticaja i gde ga mogu zatražiti?.....	57
Što je Austrijski sertifikat kvaliteta za agencije za posredovanje 24satne brige?.....	58
S kim mogu razgovarati o svojim brigama?.....	58
Gde mogu dobiti informacije i savet o kućnoj nezi?.....	59
Nega – Usluge.....	60
Što mi donose socijalne usluge, ko ih nudi i na koje grupe zanimanja se odnose?.....	60

Socijalne usluge – koje dolaze u obzir za mene?.....	61
Koliko koštaju te usluge?.....	67
Nega – Domovi	68
Nega kod kuće više nije moguća. Koje alternative postoje?.....	68
Koliko košta mesto u domu?.....	69
Ko pokriva troškove?.....	69
Prilog	71
 Adrese internet stranica/linkovi.....	71
 Brošure, informativni materijal, preuzimanja.....	89

Uvod

Osobe sa invaliditetom i osobe u njihovim okruženju svakodnevno se suočavaju sa mnogim preprekama i poteškoćama. Za moguće rešenje tih problema, s obzirom na prilično zbunjujuće mnoštvo nadležnosti, službi i ponuda za pomoć, za početak je potrebna orijentacija. Ova serija štampanih materijala Ministarstva za socijalna pitanja treba da Vam pruži uvid u to.

Trudili smo se krenuti od pitanja koja biste i vi mogli postaviti i za vas smo pripremili informacije o sledećim tematskim oblastima:

- EIN:BLICK 1** Detinjstvo i mladost
- EIN:BLICK 2** Rad
- EIN:BLICK 3** Rehabilitacija
- EIN:BLICK 4** Starija lica
- EIN:BLICK 5** Nega
- EIN:BLICK 6** Dodatna socijalna davanja

EIN:BLICK 7 Finansije

EIN:BLICK 8 Ravnopravnost

„**EIN:BLICK**“ vam na temu „Nega“ pruža pregled i treba da vam pomogne u orijentaciji. Zbog toga se ne mogu uvek navesti detaljni podaci. Za procenu pojedinačnih slučajeva isključivo su merodavne zakonske odredbe. Za posebna pitanja obratite se institucijama navedenim u ovoj brošuri. Servis Ministarstva za socijalna pitanja i njegovi službenici stoje vam na raspolaganju kao prvo mesto za sva pitanja vezan za invaliditet.

Dodatni uvid pružiće vam Prilog u kojem ćete pronaći adrese najvažnijih ustanova i naše druge brošure i preuzimanja. Finansijska davanja u pojedinim se brošurama obrađuju uopšteno. Kako bismo vam omogućili bolji pristup pomoći, oslobođenjima, popustima itd., koja se odnose na vas, informacije o njima smo sakupili u posebnoj brošuri „**EIN:BLICK 7 – Finanzielles**“. U njoj nastojimo da vam pružimo što obimnije informacija razvrstanim po potrebama.

Poslednje kompletno izdanje objavljeno je 2019. godine.
Brošura 5 ažurirana je u 2021. godini.

Takođe vas pozivamo da posetite internet stranicu Ministarstva za socijalna pitanja sozialministerium.at. Tamo ćete pronaći mnogo korisnih informacija i, između ostalog, moći ćete besplatno preuzeti brošure „EIN:BLICK“ koje želite.

Uredništvo

Nega – Pravna pitanja

Više od 466.000 ljudi u Austriji je potrebna stalna nega. Već i sama ta brojka potvrđuje važnost ove teme: Potreba za negom se od ranije individualne sporedne pojave razvila u rizik za sve ljude u Austriji. Austrija se – kao jedna od prvih država – suočila sa tim izazovom i nakon opsežnih priprema stvorila jedinstveni sistem obezbeđivanja nege.

Savezni zakon o naknadi za negu i odgovarajući zakoni pokrajina 1993. godine su na novi način uredili obezbeđivanja nege u Austriji. Zakonom o reformi naknade za negu 2012. godine zakonodavna i izvršna nadležnost sa pokrajina prenesena je na savezni nivo. To znači da je oko 67.000 korisnika i korisnika pokrajinskih naknada za negu od 1.1.2012. prešlo u nadležnost Fonda za penzijsko osiguranje odn. Fonda za penzijsko osiguranje za javne službe, železnicu i rudarstvo. Onom kome potrebna nega treba da ima mogućnost da u skladu sa vlastitim potrebama nju sam organizuje, npr. tako da osoba kojoj je potrebna nega članovima porodice, prijatel-

jicama ili prijateljima i komšijama ponudi finansijsku naknadu za njihov rad. Tome doprinosi naknada za negu.

Ali nije sve u novcu. Stari ljudi, bolesni ljudi i osobe sa invaliditetom treba da imaju i mogućnost da nastave da vode velikim delom život koji sami uređuju, društveno integrisani život u poznatom okruženju. Negovateljima, a najčešće su to žene, treba – na primer kroz profesionalnu pomoć – pružiti podršku i rasteretiti ih. Kako bi se ostvario taj cilj, Savez i pokrajine sporazumom su se obavezali da će osigurati da uspostave i šire ambulantne, delomično stacionarne i stacionarne usluga na području cele države.

Dok se kod tih takozvanih socijalnih usluga (usluge nege i brige) u obzir uzima i dohodak osobe kojoj je potrebna nega, sama naknada za negu određuje se isključivo prema individualno potrebnoj nezi, dakle nezavisno o primanjima, starosti i uzroku potrebne nege.

Što je uopšte naknada za negu?

Naknada za negu je ciljano novčana pomoć namenjena isključivo za pokrivanje povećanih troškova za negu, tako da se ne radi o povećanju primanja. Naknada za negu pomaže u obezbeđivanju osnovne nege u obliku stepenovanog davanja za negu. Naknada za negu ne pokriva sve troškove nege. Ona osobama kojima je potrebna nega omogućava određenu nezavisnost i (duži) boravak u poznatom okruženju, kod kuće.

Naknada za negu isplaćuje se mesečno zavisno o potrebne nege u **7 stepena od 162,50 do 1.745,10 evra**. Primanja i imovina pritom nemaju nikakvo značenje baš kao niti uzrok potrebe za negom. Naknadu za negu ne mora da oporezuje lice kome je potrebna nega.

Mogu li i ja dobiti naknadu za negu?

Naknadu za negu možete dobiti ako

- zbog fizičkog, mentalnog ili psihičkog invaliditeta ili gubitka čula imate potrebu za stalnom negom,
- će vam nega biti potrebna **više od prosečno 65 sati mesečno** i verovatno će trajati najmanje šest meseci
- u Austriji imate prebivalište, pri čemu se naknada za negu, pod određenim uslovima, može odobriti i u Evropskom ekonomskom prostoru i Švajcarskoj.

Naknadu za negu plaća se **od rođenja**. Ali kod dece (i mladih) u načelu se može priznati samo povećana potreba za negom „zbog invaliditeta“. Svakom detetu (pre svega odojčad i mala deca) je potrebna opsežna briga i nadzor. Na primer, ni zdrava i normalno razvijena odojčad ne može samostalno da jedu, piju, se peru, oblače ili svlače. Zato je bilo potrebno sa stručnjacima prema razvojnim fazama definisati sposobnosti uobičajene za određenu starost i urediti ih posebnom ure-

dbom za klasifikaciju dece i mladih. U njoj su opisani tipični poslovi nege o deci i mladima sa vremenskim normama i starosnim granicama. Potreba za određenom vrstom nege obično se može uzeti u obzir tek kad se dosegne odgovarajuća starosna granica.

Ako neko dete ili mlada osoba imaju invaliditet ili bolest koja značajno otežava negu i brigu, se taj dodatni rad može uzeti u obzir pri utvrđivanju potrebne nege. Jedan bi primer: Vaše dete boluje od spastične pareze i zbog toga je za odevanje i pranje deteta potrebno posebno puno vremena. Taj dodatni rad takođe se uzima u obzir pre nego što se dostigne starosna granica.

Da li imate prava prema aktualnim propisima možete saznati zahtevom za dobijanje informacija kod nadležnih službi.

Što je potreba za negom?

Potreba za negom je u smislu Zakona o naknadi za negom slučaj kada vam je u obavljanju mera brige i pomoći potrebna pomoć.

Prilikom ocenjivanja potrebe za negom nije važno to što određeni svakodnevni posao zbog kognitivnih poteškoća, psihičkog ograničenja, fizičkog nedostatka ili gubitka čula ne možete obavljati samostalno. Odlučujuće je samo jeste li pritom upućeni na tuđu pomoć. U sledećem odeljku detaljnije ćemo objasniti pojedine mere podrške i pomoći.

Mere brige su sve one koje se odnose na privatni život. Uzmite recimo kuvanje, hranjenje, uzimanje lekova, oblačenje i svlačenje, negu tela, obavljanje nužde ili kretanje u svom stanu.

Pomoćni poslovi su ono što se odnosi na materijalnu sferu života. Za ocenu potrebe za negom u obzir se mogu uzeti isključivo sledećih pet vrsta pomoći:

- nabavka prehrambenih proizvoda, lekova i potrepština za svakodnevni život
- čišćenje stana i predmeta za ličnu upotrebu
- održavanje veša i posteljine
- grejanje stambenog prostora i nabavka materijala za ogrev
- pomoć u kretanju u širem smislu

Koliko se sati za to priznaje?

Sledeće vremenske norme za **mere brige su** paušalne, minimalne ili orijentacione vrednosti. Ako bi u vašem slučaju zbog posebnih okolnosti bilo potrebno izrazito više vremena za konkretnu pomoć, to se može uzeti u obzir. Kod orijentacionih vrednosti moguće su niže vrednosti, što znači da će vam se za određene mere brige uračunati manje vremena nego što je

predviđeno kod orijentacione vrednosti. Vremena navedena u sledećim orijentacionim vrednostima zato treba uzeti u obzir kao prosečne vrednosti.

Oblačenje i svlačenje

Za brigu pri potpunom oblačenju i svlačenju ili za odgovarajuće davanje uputstava priznaje se 20 sati mesečno (orijentaciona vrednost). Ako vam je, na primer, potreban neko će u skladu sa vremenskim uslovima odgovarajuće pripremiti čist veš, a zatim se možete sami obući, priznaje se 10 sati mesečno. Ako vam je pak potrebna samo pomoć pri oblačenju i svlačenju dela odeće (npr. pri navlačenju odeće preko glave), uračunava se pet sati mesečno.

Dnevna lična higijena

Ako se ne možete sami oprati, to čini 25 sati mesečno (najmanja vrednost). To vreme obuhvata na primer i sušenje kose, pedikir, manikir ili pranje leđa. Ako se ipak možete svaki

dan sami oprati, ali vam je potrebna pomoć pri tuširanju ili kupanju, donosilac odluke priznaje deset sati mesečno.

Obavljanje nužde

Ako ne možete sami otići u WC, tamo se svući, očistiti i obući, uzima se 30 sati mesečno (najmanja vrednost). Ali ako se možete sami služiti toaletnom stolicom, za pražnjenje i čišćenje toaletne stolice priznaje se 10 sati mesečno (orijentaciona vrednost).

Pranje u slučaju inkontinencije

Ako ste inkontinentni i ne možete sami da se brine o tome i ne možete se sami oprati, za to se priznaje 20 sati mesečno (orijentaciona vrednost).

Priprema hrane

Ako vam za pripremu toplog, uredno skuvanog obroka treba svakodnevna pomoć, za to se uračunava 30 sati mesečno (najmanja vrednost). Ako vam ta pomoć nije potrebna svaki dan, ali je redovno potrebna, ako ne možete sami obaviti sve kuhinjske poslove jer više nemate dovoljno snage za čišćenje i rezanje povrća ili ste preslabi za rukovanje teškim loncima, za pomoć se može priznati 10 sati mesečno. U te procene uključena je priprema, dovršavanje, moguće rezanje ili pasiranje jela u skladu sa vašim potrebama. Ne možete, jer se hranite pomoću sonde, na odgovarajuće način pripremiti hranu (hranjenje sondom), potreba za negom za pripremu obroka priznaje se u punom obimu.

Uzimanje hrane

Ako ne možete sami da jedete i potrebno je da van neko hrani, priznaje 30 sati mesečno (najmanja vrednost). Pritom nije važno hrane li vas kašikom ili uzimate tečnu hranu iz bočice

ili putem sonde. U svim slučajevima priznaje se jedinstvena vremenska norma od 30 sati mesečno.

Uzimanje lekova

Ako vam je potreban neko ko će vam u pravo vreme dati odgovarajuće predviđene lekove ili će vas podsetiti da uzmete lekove, priznaju se tri sata mesečno (orijentaciona vrednost). Ako ne možete sami dati sebi potkožnu injekciju, za potrebnu negu priznaje se pet sati mesečno. Ako uz to morate uzimati i tablete i za to vam je potrebna pomoć druge osobe, ta je pomoć već uključena u ovih pet sati mesečno.

Održavanje kanila i sondi

I za potrebno održavanje sondi i kanila za mere brige priznaje se pet sati mesečno.

Pomoć u kretanju u užem smislu

Za pomoć pri ustajanju, odlasku u krevet ili hodanju u stanu obračunava vam se 15 sati mesečno (orijentaciona vrednost). Ta vremenska norma upotrebljava se ako ste vezani uz krevet i ne možete se sami okrenuti, sestiti i slično.

Ako vam je potrebna samo pomoć u određenim slučajevima – npr. ujutro pri ustajanju –, po pravilu se priznaje 7,5 sati mesečno.

Što se tiče pet **pomoćnih poslova**, za njih se nezavisno o stvarnom utrošku uzima fiksna mesečna vrednost od po 10 sati:

Nabavka prehrambenih proizvoda, lekova i potrepština za svakodnevni život

Ako ne možete sami kupiti i u stan doneti svakodnevne potrepštine, za to se pri proceni potrebne nege treba priznati 10 sati po poslu.

Čišćenje stana i predmeta za ličnu upotrebu

Ako vam je stalno potrebno čišćenje stana, na primer metenje, slaganje kreveta ili brisanje prašine, za to se pri proceni potrebne nege predviđa 10 sati mesečno.

Održavanje odeće i posteljine

Ako ne možete sami prati, peglati ili popraviti svoju odeću, na primer prišiti dugme, za to vam se pri proceni potrebne nege daje predviđenih 10 sati mesečno.

Grejanje stambenog prostora

Ako ne možete sami rukovati grejanjem, na primer ložiti peć na ugalj, doneti ugalj i isprazniti pepeo, za to se pri proceni potrebne nege zaračunava predviđenih 10 sati mesečno. Ako pak imate centralno grejanje i morate ga samo nekoliko puta godišnje uključiti, isključiti ili postaviti temperaturu, za to se pomoć ne može priznati.

Pomoć u kretanju u širem smislu

Ako vam je potrebna pomoć u kretanje izvan stana, za to se pri proceni potrebne nege uzima predviđenih 10 sati mesečno.

Kod dece i mladih do navršene 15. godine života kojima je potrebna nega za pomoć u kretanju u širem smislu može se priznati vremenska norma do 50 sati mesečno.

Kako se utvrđuje potrebna nega kod psihički bolesnih osoba odn. kod osoba s kognitivnim poteškoćama?

Specifičnost pri proceni potrebne nege za psihički bolesne osobe odn. za osobe s kognitivnim poteškoćama u tome je da oni zbog svojih fizičkih sposobnosti mogu obavljati pojedine poslove potrebne za život, ali ih za to treba motivisati ili voditi odn. nadzirati pri samom poslu.

Ako su za samostalno obavljanje osnovnih aktivnosti (pretežno) različitih mera brige i pomoćnih poslova potrebni motivacioni razgovori, za to se priznaje vremenska norma od ukupno 10 sati mesečno (orijentaciona vrednost). U motivacionom razgovoru lice koje vodi brigu vodi razgovor sa osobom kojoj je potrebna nega o tome koje poslove treba obaviti u sledećih 2–3 dana (npr. razgovor o planiranim obrocima, popisu za kupovinu i čišćenju stana itd.). Nakon motivacionog razgovora lice koje vodi brigu odlazi od osobe

kojoj je potrebna nega, a ta osoba potpuno sama i samostalno obavlja navedene poslove.

Ako je potrebna prisutnost lica koje vodi brigu radi davanja uputstva ili nadzora, primenjuju se za dotičnu meru definisane vremenske norme (npr. 25 sati mesečno za dnevnu ličnu higijenu).

Kako se priznaje posebna nega za decu i mlade?

Za procenu potrebne nege za decu i mlade do navršene 15. godine života priznaje se samo ona nega koji izlazi iz okvira nege potrebne deci i mladima bez invaliditeta.

Posebno zahtevna nega dece i mladih sa teškim invaliditetom priznaje se kroz dodatni paušalni dodatak za otežane potrebe za negom, ako zbog invaliditeta postoje najmanje dve međusobno nezavisne funkcijske smetnje. To važi do navršene

15. godine života. Nakon toga primenjuju se kriterijumi za odrasle osobe.

Dodatak za otežane potrebe za negom (Erschwerniszuschlag) vremenska je fiksna vrednost koja do navršene 7. godine života iznosi 50 sati, a nakon toga do navršene 15. godine života 75 sati mesečno; kao posebna mera brige dodaje se dosadašnjoj utvrđenoj potrebnoj nezi.

Obratite pažnju:

Kako bi se stvorili jedinstveni standardi i osigurala pravna sigurnost, donesena je posebna Uredba o proceni potrebne nege za decu i mladih (Kinder-Einstufungsverordnung). Tom se Uredbom s jedne strane definišu starosne granice od kojih se prirodna potrebna nega više ne priznaje, a s druge strane vremenske norme koje po pravilu treba primenjivati za procenu potrebne nege. Naravno da se konkretna individualna potrebna nega kod dece i mladih može priznati u odnosu na dete iste dobi bez invaliditeta.

Postoji li dodatak za otežane potrebe za negom i za osobe sa demencijom ili osobe sa psihijatrijskom bolešću?

Pri utvrđivanju potrebne nege za ljude s teškim mentalnim ili teškim psihičkim invaliditetom – pogotovo obolelih od demencije– od navršene 15. godine života se takođe može uračunati dodatak za otežane potrebe nege.

Taj dodatak treba u paušalnom iznosu da pokrije povećane potrebe zbog otežavajućih činjenica u celokupnoj nezi ove grupe ljudi. O činjenicama koji otežavaju negu radi se kad se kao teški poremećaj ponašanja sveukupno javljaju problemi s motivacijom, mišljenjem, planiranjem i postupanjem, socijalnim funkcijama i emocionalnom kontrolom. U tim se slučajevima priznaje se dodatak za otežane potrebe nege u iznosu od 25 sati mesečno (fiksna vrednost).

Postoji li minimalna klasifikacija za određene dijagnoze?

Osobe sa određenim oblicima bolesti imaju sasvim tipičnu, pretežno istu potrebnu negu. Za te ljude prema tome postoje određeni stepeni nege. Zato se tim oblicima invaliditeta dodjeljuju određene stepeni nadoknade za negu. Ako pripadate jednoj od niže navedenih grupa ostvarujete pravo na naknadu za negu odgovarajućeg stepena. Ako zbog dodatnih tegoba imate potrebnu pojačanu negu, to se utvrđuje lekarskim pregledom i odgovarajuće se priznaje pa vam se eventualno može odobriti i veća naknadu za negu.

Slabovidost

- osobe s visokim stepenom slabovidosti 3. stepen
- slepe osobe 4. razina
- gluvoneme osobe 5. razina

Osobe u invalidskim kolicima

Ako ste korisnica/korisnik invalidskih kolica u smislu Saveznog zakona o naknadi za negu i imate najmanje 14 godina, smatra se da ste pretežno upućeni na upotrebu mehaničkih ili električnih invalidskih kolica, da možete njima samostalno upravljati, savladavati svoja ograničenja u kretanju i samostalno se kretati. Ako su uzroci ograničenja u kretanju paraplegija, amputacije obeju noga, genetska mišićna distrofija, multipla skleroza ili dečja cerebralna paraliza, moguće su sledeće minimalne klasifikacije prema dijagnozama:

- osobe u invalidskim kolicima bez inkontinencije stolice/urina ili atonije mokraćnog mehura/debelog creva i bez ograničenja u gornjim udovima 3. stepen
- osobe u invalidskim kolicima sa inkontinencijom stolice/urina ili atonijom mokraćnog mehura/debelog creva i bez ograničenja u gornjim udovima 4. stepen

- osobe u invalidskim kolicima s funkcionalnim poremećajem gornjih udova (samostalni prelazak u kolica i iz kolica nije moguć) 5. stepen

Koliki je iznos naknade za negu?

Naknada za negu isplaćuje se zavisno od obima potrebne nege, dvaput godišnje u paušalnom iznosu za 7 stepen.

Razina	Mesečno potrebna nega u satima	Iznos
1. stepen	više od 65 sati	162,50 EUR
2. stepen	više od 95 sati	299,60 EUR
3. stepen	više od 120 sati	466,80 EUR
4. stepen	više od 160 sati	700,10 EUR
5. stepen	više od 180 sati i vanredne potrebe za negom	951,00 EUR
6. stepen	više od 180 sati ako <ul style="list-style-type: none"> • su redovno tokom dana i noći potrebne mere nege koje se ne mogu vremenski koordinisati ili • je potrebna stalna prisutnost negovatelja zbog verovatne opasnosti negovanog lica po sebe ili druge osobe 	1.327,90 EUR
7. stepen	više od 180 sati ako <ul style="list-style-type: none"> • nisu mogući ciljani i funkcionalni pokreti četiri udova ili • se radi o sličnom stanju 	1.745,10 EUR

Za 5., 6. i 7. stepen je prema tome potrebna nega od više od 180 sati mesečno i moraju postojati i druge otežavajuće okolnosti.

O vanrednim potrebama nege 5. stepena se posebno radi kada

- je potrebno trajno dežurstvo, ali ne i trajna prisutnost negovatelja ili
- je potreban redovni nadzor negovatelja u relativno kratkim vremenskim razmacima koje je moguće planirati pri čemu je jedna jednokratna kontrola potrebna i noću ili
- je potrebno više od 5 jedinica nege, od čega je jedna i u noćnim satima (između 22 sata i 6 sati).

Uvrštavanje u 6. stepen nege se provodi kada se unapred definisani plan nege ne može ispoštovati i kad se mere brige moraju izvršiti bez odlaganja. I ako negovatelj mora biti trajno prisutan, npr. radi sprečavanja opasnosti negovanog

lica po sebe i/ili druge osobe, odobrava se naknada za negu u tom iznosu.

7. stepen nege pretpostavlja da se četiri udova ne mogu obavljati nikakvi ciljani pokreti. O sličnom će se stanju raditi i kad ste kao osoba kojoj je potrebna nega upućeni na pomoć tehničkih pomagala za održavanje života (na primer respiratora).

Kao bitno poboljšanje za primaoce naknade za negu i radi pomoći u nezi članova domaćinstva sve stranke zastupljene u Nacionalnom veću jednoglasno su 2. jula 2019. prihvatile Predlog za izmenu Saveznog zakona o naknadi za negu koji predviđa godišnje povećanje naknade za decu za se stepene. Povećanje naknade za negu za sve stepene sprovodi se od 1. januara svake godine uz indeksiranje u skladu s čl. 108.f Zakona o opštem socijalnom osiguranju (ASVG).

Ako primete i drugu davanja za negu (na primer dodatna davanja za negu ili za slepe osobe prema zakonima o socijal-

nim davanjima, uvećani iznos pomoći za porodice za decu sa višim stepenom invaliditeta), one se uračunavaju u naknadu za negu i smanjuje se isplaćeni iznos. Od uvećanog iznos pomoći za porodice se ipak uzima u obzir samo iznos od 60,00 EUR. Tako se na primer kod deteta kojem je potrebna nega sa naknadom za negu 2. stepena u iznosu od 299,60 EUR odbija iznos od 60,00 EUR, pa za isplatu ostaje iznos mesečne naknade za negu od 239,60 EUR.

Tim u servisu za građane savetovaće vas i po pitanjima o naknadi za negu, socijalnom osiguranju za negovatelje člana porodice, naknadi za odsustvo od posla za potrebe nege lica (Pflegekarenz), plaćenom odsustvu za negu teško obolelih članova porodice (Familienhospizkarenz), mogućoj (finansijskoj) pomoći za osobe koje neguju člana svoje porodice i o ponudama za samopomoć za obolele i članove porodice. Osim toga Servis za građane pored osobama kojima je potrebna nega i osobama koje neguju člana svoje porodice

možemo rečima i delima savetovati i privatne i javne ustanove. Adresu i telefonski broj možete pronaći u Prilogu.

Dodatne informacije o tome možete pronaći u brošurama EIN:BLICK 1 – Detinjstvo i mladosti i EIN:BLICK 6 – Socijalne naknade, Ministarstvo za socijalna pitanja.

Kako mogu dobiti naknadu za negu?

Naknadu za negu morate zatražiti, pri čemu zahtev mogu podneti i članovi vaše porodice ili vašeg domaćinstva. Ako živite u domu i deo troškova pokriva socijalna pomoć ili naknada za obezbeđivanje minimalnih troškova života (Mindestsicherung), zahtev mogu podneti i njihovi nosioci. Samo ako vam je nega potrebna zbog nezgode na radu ili profesionalne bolesti, nosilac osiguranja od nezgode samostalno će pokrenuti postupak.

Ako primete penziju (Pension, Rente), zahtev za naknadu za negu predajte nadležnom nosiocu osiguranja. To je telo koje

vam isplaćuje i penziju (✉ vidi Prilog). Ako imate lekarske potvrde ili bolničke nalaze o trenutnom zdravstvenom stanju, možete ih priložiti zahtevu.

Isplata naknade za negu će biti usklađena prema isplati vaše penzije. To znači da ćete naknadnu za negu obično dobiti svaki mesec za prethodni mesec. Pravo na naknadu za negu prestaje danom smrti osobe kojoj je potrebna nega. U tom se kalendarskom mesecu ostvaruje pravo samo na srazmerni deo naknade za negu.

Ako ste

- zaposleni,
- osigurani član porodice (npr. kao domaćica ili dete),
- primalac naknade za obezbeđivanje minimalnih troškova života

naknadu za negu možete zatražiti kod fonda za penzijsko osiguranje.

Primaoci penzije za službenike pokrajine ili opštine zahtev za naknadu za negu šalju Fondu za penzijsko osiguranje za javne službenike, železnicu i rudarstvo (Versicherungsanstalt öffentlich Bediensteter, Eisen- bahnen und Bergbau).

Zahtev za naknadu za negu možete predati bez obrasca. Ako zahtev greškom pošaljete službi koja nije nadležna, nema veze. Svaka služba dužna je proslediti vaš zahtev.

Što se događa zatim?

Nakon toga kod kuće će vas posetiti lekar ili diplomirani zdravstveni radnik ili negovatelj. Kućnu posetu prethodno će najaviti. Stručnjak(inja) će utvrditi koja vam je nega potrebna. Preporučujemo vam da na taj pregled pozovete osobu od poverenja koja može dati podatke o konkretnoj situaciji.

Ako vas neguju zaposleni socijalne službe ili lekar će prilikom procene potrebne nege uzeti u obzir postojeću dokumen-

taciju o nezi. Ako živite u domu, uz dokumentaciju o nezi u obzir treba uzeti i informacije negovatelja.

Na osnovu stručnog pregleda nadležna služba će odlučiti o tome hoćete li i u kojem iznosu dobiti naknadu za negu i o tome će vas obavestiti rešenjem. Doplatak za negu dobit ćete retroaktivno od meseca nakon kojeg ste podneli zahtev.

Šta treba da učinim ako se ne slažem s tom odlukom?

Ako mislite da je vaš zahtev za naknadu za negu nepravedno odbijen ili vam je priznat premali iznos naknade za negu, imate mogućnost zatražiti preispitivanje donete odluke.

Preduslov za to je rešenje. Protiv njega možete predati žalbu Radnom i socijalnom sudu u Beču (Arbeits- und Sozialgericht Wien) ili Zemaljskom sudu (Landesgericht) kao radnom i socijalnom sudu. **Žalbu možete podneti u pisanom obliku u dva primerka.** Takođe imate i mogućnost u najbližem okružnom

sudu (Bezirksgericht) ili socijalnom sudu (Sozialgericht) u **blagovremeno usmeno izjaviti žalbu na zapisnik** (žalba na zapisniku - Protokollarklage). Žalba se može predati i službi koja je donela rešenje. Ono će žalbu proslediti nadležnom sudu.

Važno je da žalbu predate **u roku od tri meseca** od dostave rešenja.

Žalba mora sadržavati:

- prikaz spora
- popis dokaznih sredstava (npr. lekarsko mišljenje na kojem se temelji potreba za negom)
- određeni zahtev (npr. „Tražim naknadu za negu u zakonskom iznosu“)
- original i kopiju osporavanog rešenja u prilogu

Ako se žalba podnese pravovremeno, rešenje se stavlja van snage u okviru žalbenog zahteva. Sud će zatim proveriti us-

love za ostvarivanje prava i u tu će svrhu po potrebi pribaviti nova mišljenja sudskih veštaka za medicinu.

U tom sudskom postupku (1. stepeni) pred socijalnim sudom ne morate imati zastupnika. To znači da pravni spor možete voditi i sami. Želite li ipak da vas neko zastupa, za to su pred sudovima prvog stepena između ostalog ovlašćene sledeće osobe kojima ćete dati punomoćje:

- svaka odgovarajuća osoba od vašeg poverenja (npr. supruga ili suprug, životna partnerka ili životni partner, punoletna deca ili unuci, roditelji, komšije itd.), a da li su odgovarajuće osobe o tome odlučuje sud
- službenice i službenici, zaposleni udruženja osoba sa invaliditetom, obaveznog interesnog udruženja (npr. komora radnika) ili dobrovoljnog strukovnog udruženja koje može sklapati kolektivni ugovor (npr. sindikat)
- advokati i advokatice; u ovom slučaju morat ćete platiti advokatske troškove ako izgubite postupak

U tom postupku za pismena i punomoćja u načelu nećete imati troškova niti plaćati takse. Niti medicinska mišljenja sudskih veštaka itd. neće vas ništa koštati. Sud će odlučiti presudom.

Ako ne biste bili zadovoljni tom presudom, odluku možete dati na preispitivanje na Višem zemaljskom sudu (Oberlandesgericht). Ali pre toga treba da proverite kakve su vam šanse za uspeh u drugom stepenom postupku. Žalba protiv presude prvog stepena moraju se podneti u predviđenom roku pisanim putem radnom ili socijalnom sudu. U tom postupku morate ipak imati stručnu osobu (advokata ili advokaticu, službenicu i službenika, zaposlenu osoba udruženja osoba sa invaliditetom, obaveznog interesnog udruženja ili dobrovoljnog strukovnog udruženja koje može sklapati kolektivni ugovor) koja će vas zastupati.

Ako i taj sud donese odluku koje ne odgovara vašim zahtevima, pitanje svoje naknade za negu možete dati na preispitivanje Vrhovnom sudu (Oberster Gerichtshof). U tom

trećem i najvišem stepenu pred sudom obavezno vas mora zastupati advokat ili advokatica.

Hoću li dobiti naknadu za negu ako sam u inostranstvu?

Naravno da, dok dobijate naknadu za negu, možete otići na duža putovanja i u inostranstvo, ako o tome pravovremeno obavestite donosioca odluke. Dok god vaš boravak u inostranstvu ne traje duže od dva meseca u kalendarскоj godini, to ne utiče na primanje naknade za negu. Osim toga pod određenim uslovima i u slučaju dužeg boravka u inostranstvu naknada za negu može se odobriti i u Evropskom ekonomskom prostoru i Švajcarskoj.

Obratite pažnju:

Ako propustite poslati obaveštenje moraćete računati sa zahtevom za povraćaj!

Da li je tačno da naknada za negu neću dobiti ako sam u bolnici?

Za vreme stacionarnog boravka u bolnici potrebnu negu će vam pružati tamo. Budući da u tom razdoblju druge ustanove (npr. nosioci zdravstvenog osiguranja) pokrivaju dodatne troškove vaše nege, naknada za negu miruje od dana nakon prijema u bolnicu, a opet se isplaćuje od dana otpuštanja. To znači da vam se naknada za negu neće isplaćivati za vreme boravka u bolnici.

U nekim slučajevima će se naknada za negu nastaviti isplaćivati **na zahtev**:

- ako ste za svoju negu zaposlili negovatelja (radni odnos mora biti bar osiguran od nezgode) pa zbog toga imate troškove i za vreme boravka u bolnici – najviše tri meseca u visini tih troškova (u posebno teškim slučajevima i duže);

- ako ste sklopili zakoniti ugovor o brizi za 24-satnu brigu pa zbog toga imate troškove i za vreme boravka u bolnici – najviše tri meseca u visini tih troškova (u posebno teškim slučajevima i duže);
- ako vaš negovatelj na osnovu besplatnog nastavka osiguranja ili samoosiguranja ima penzijsko osiguranje – u visini doprinosa za osiguranje (više o tome pod → „... a nega drugih osoba?“ na 43. stranici);
- ako u bolnici boravi i pratilac (npr. majka deteta kojem je potrebna nega) ili je boravak na lečenju moguć samo uz pratioca – u punom iznosu.

Kao i o svakoj promeni povezanoj sa naknadom za negu i o stacionarnom boravku u bolnici **u roku od četiri tjedna** morate obavestiti nadležne donosioce odluka.

... a ako živim u domu?

Ako naknada za negu, penzijom ili drugim prihodom možete platiti sve troškove boravka u domu, ništa se ne menja. Naknada za negu dobijaćete kao i dosad.

Ali penzija i naknada za negu često nisu dovoljni za pokrivanje svih troškova doma. U tom slučaju 80 % penzije i najviše 80 % naknade za negu uzima se za plaćanje, a nosilac minimalne naknade pokriva preostali iznos. Vama kao osobi kojoj je potrebna nega ostaju posebne isplate (Sonderzahlungen), 20 % penzije i jedan deo naknade za negu, to je 46,70 EUR džeparca.

U slučaju **delimičnog stacionarnog boravka** postoji mogućnost da se naknada za negu u celosti isplati nosiocima troškova (pokrajina, opština ili nosiocu socijalne pomoći). Ali to je moguće samo uz saglasnost primaoca naknade za negu ili njene/njegove zakonske zastupnice / njegovog zakonskog zastupnika. Osobama kojima je potrebna nega u

svakom slučaju na slobodno raspolaganje ostaje eventualni ostatak naknade za negu i džeparac od 10 % iznosa za 3. stepen nege (46 EUR).

U svakom ste slučaju u roku od četiri sedmice nadležnom donosiocu odluka dužni ste da prijavite preseljenje u dom!

Moje zdravstveno stanje se promenilo!

Ako već dobijali naknadu za negu, a zdravstveno stanje vam se pogoršalo, kod službe koje vrši isplatu možete podneti zahtev za povećanje. Trebalo bi pritom navesti kako vam se stanje promenilo od posljednjeg pregleda i za šta vam je sad potrebna nega. Nakon toga postupak je isti kao i kod prvog podnošenja zahteva.

Ako od poslednje pravosnažne odluke još nije prošlo godinu dana, za pokretanje novog postupka morate verodostojno dokazati bitno pogoršanje svojeg zdravstvenog stanja. Zah-

tevu za povećanje priložite potvrdu svog porodičnog lekara/lekarke ili eventualno bolnički izveštaj.

Ako vam se zdravstveno stanje toliko poboljšalo da vam je potrebna manja nega, o tome morate **u roku od četiri sedmice** obavestiti donosioca odluke.

Proverava li set trošenje naknade za negu? Šta moram prijaviti?

Stručno lice iz oblasti zdravstva ili stručni negovatelj pregledom će utvrditi stanje osobe kojoj je potrebna nega, istražiće se istorija bolesti, razgovaraće se negovateljicom odn. negovateljem ili članovima porodice te će se tako steći uvid u celokupnu situaciju obolele osobe.

Ako stručno lice iz oblasti zdravstva ili stručni negovatelj pritom utvrdi da osoba kojoj je potrebna nega ne dobija odgovarajući optimalnu negu, to će uneti u stručno mišljenje. Nakon toga će diplomirani negovatelj ili socijalna radnica odn.

socijalni radnik posetiti osobu kojoj je potrebna nega pa će njoj i njenoj porodici ponuditi savetovanje.

Uputstva za praktičnu brigu, informativni materijali dobijeni na obukama, sastanci sa članovima porodice i razne socijalne usluge čiji je cilj rasteretiti porodicu omogućavaju bitno poboljšanje situacije osobe kojoj je potrebna nega i članovima njene/njegove porodice.

Naknada za negu je ciljani doprinos namenjen isključivo za pokrivanje dodatnih troškova nege. Ona osobama kojima je potrebna nega treba da omogući potrebnu brigu i pomoć, pri čemu nije važno pružaju li negu članovi porodice, zaposleni neke socijalne službe ili doma.

Kako bi se sprečila situacija sa nedovoljnom nivou brige, služba koja vrše isplatu ovlašćena je da kontroliše korišćenje naknade za negu. Samo ako se pritom utvrdi da nega nije pružana u dovoljnoj meri, odmah se obaveštavaju nadležne službe. U slučaju nenamenskog trošenja ili zloupotrebe

naknade za negu pretvara se u pomoć u naturi. To znači da se radi osiguranja kvalitete nega poverava socijalnoj službi. Ako bez razloga odbijete tu uslugu nege, naknade za negu se može uskratiti.

Ako vas neguju zaposleni socijalne službe, a sa plaćanjem usluga nege kasnite najmanje dva meseca, služba koje vrši isplatu može jedan deo naknade za negu ili celu naknadu za negu uplatiti direktno primaocu naknade troškova (npr. Fonds Soziales Wien). Tek nakon godinu dana ili kad socijalna služba prestane da pruža uslugu, naknada za negu opet se može u punom iznosu isplaćivati vama.

Obratite pažnju,

da ste o svakoj promeni životnih okolnosti koja može uticati na dobijanje naknade za negu vi (ili vaša zakonska zastupnica odn. zakonski zastupnik) **u roku od četiri sedmice** dužni obavestiti donosioca odluke. Plaćanja na koja nemate pravo moraćete vratiti.

Kratko nakon zahteva za naknadu za negu umrla je osoba kojoj je potrebna nega. Šta sada?

Pravo na naknadu za negu prestaje danom smrti osobe kojoj je potrebna nega. U tom se kalendarskom mesecu ostvaruje pravo samo na srazmerni deo naknade za negu. Ako osoba koja je zatražila priznavanje ili povećanje naknade za negu umre pre nego je odlučeno o zahtevu, donosilac odluke u načelu će obustaviti postupak. Ipak, u tom slučaju osobe koje su negovale osobu pre smrti, **pretežno i bez odgovarajućeg plaćanja**, mogu zatražiti nastavak postupka.

Ako takvih negovatelja nema, osobe koje su pokrile **veći deo** troškova nege imaju pravo da nastave da vode postupak. Ako je osoba kojoj je potrebna nega negovana u domu, to može zatražiti nosioc troškova (npr. okružna uprava (Bezirkshauptmannschaft)).

U svakom slučaju zahtev se mora predati u roku od šest meseci nakon smrti dotične osobe.

Ako nema nikoga ko je ovlašćen za nastavak vođenja postupka ili ako zahtev nije podnesen u roku od šest meseci, za to su ovlašćeni (zakonski) naslednici.

Više se ne snalazim sam. Ko može zaštititi moje interese ako ja to više ne mogu?

1.7.2018. na snagu je stupio **2. zakon o zaštiti punoletnih osoba (2. Erwachsenenschutz-Gesetz)** kojim se dosadašnji staratelji zamenjuju zastupnicima punoletnih osoba. Struktura mogućnosti zastupanja sada počiva na četiri stuba sa ovlašćenjima različitog opsega, tako da podstiče na detaljnije posmatranje, promišljanje i diferencijaciju svih učesnika:

1. Specijalno punomoćje za slučaj gubitka poslovne sposobnosti (Vorsorgevollmacht)

Ako želite poduzeti mere predostrožnosti jer se brinete da ćete u budućnosti iz zdravstvenih ili drugih razloga izgubiti poslovnu sposobnost, imate mogućnost da date **specijalno punomoćje za slučaj gubitka poslovne sposobnosti (Vorsorgevollmacht)** kako bi se neko drugi brinuo o vašim privatnim pitanjima. Tim punomoćjem možete odrediti ko treba preuzeti određene radnje kad vi to više nećete biti u mogućnosti (npr. zbog dugotrajnog gubitka svesti ili demencije).

Specijalnim punomoćjem za slučaj gubitka poslovne sposobnosti osobi od vlastitog poverenja, u vreme kad ste još uvek **poslovno sposobni**, prenosite određene zadatke za period kad **izgubite poslovnu sposobnost**. Slično kao u slučaju testamenta, o davanju ovakvog punomoćja trebalo bi da dobro razmislite. Preporučuje se da sa tom osobom porazgovarate o

određenim željama i predlozima, pa ih i zabeležite u pisanom obliku. Pritom vodite računa o sledećim pitanjima:

- Što je **meni** posebno važno?
- Koje socijalne službe ili ustanove dolaze u obzir za mene?
- Koje situacije želim izbeći, ako koje mi se čine poželjnima?

Punomoćje je moguće dati zamalo po svim pitanjima, a pogotovo za

- upravljanje imovinom
- organizaciju pomoći
- sklapanje ugovora
- ostvarivanje prava na plaćanja
- zastupanje po penzijskom pitanjima
- sporazume o uslugama nege
- sklapanje ugovora sa domom
- zastupanje pred službama i državnim organima

- stambena pitanja
- raspolaganje zemljišnim posedom
- zastupanje po medicinskim pitanjima itd.

Punomoćje treba da sadrži ime i prezime, datum rođenja, adresu i telefonski broj opunomoćene osobe i zadatke koje ta osoba treba da obavlja. Pre toga trebalo bi da rešiti pitanje lične prikladnosti opunomoćenika za te zadatke (imaju li odgovarajuće iskustvo ili znanja odn. da u imovinskim pitanjima nema suprotstavljenih interesa). U slučaju da opunomoćena osoba nije dostupna ili više nije spremna ili nije u stanju obavljati poverene zadatke, trebalo bi imenovati drugu osobu. **Punomoćje nije vremenski ograničeno i uvek se može opozvati.**

Preduslov valjanosti takvog punomoćje je to da je nastupio takozvani „Vorsorgefall“ (vi kao davalac punomoćja više ne možete odlučivati) i da je upisan u Austrijski centralni registar zastupnika (Österreichisches Zentrales Vertretungsregister - ÖZVV), koji vodi Austrijska komora javnih beležnika (Öster-

reichische Notariatskammer). Više informacije o specijalnom punomoćju za slučaj gubitka poslovne sposobnosti možete dobiti na interne stranici Ministarstva pravosuđa. Tamo možete preuzeti i odgovarajući obrazac (vidi u Prilogu pod)

2. Izabrani zastupnik punoletne osobe

Za razliku od specijalnog punomoći za slučaj gubitka poslovne sposobnosti izabranog zastupnika punoletne osobe možete odrediti ako **više nemate punu poslovnu sposobnost**. Ali preduslov za to je da bar u osnovnim crtama razumete dalekosežnost takvog punomoćja i da se možete odgovarajuće ponašati. A i to ovlašćenje za zastupanje pretpostavlja upis u Austrijski centralni registar zastupnika (ÖZVV) i podleže sudskom nadzoru. I ono važi bez vremenskog ograničenja.

3. Zakonski zastupnik punoletne osobe

Pod time treba podrazumevati dosadašnje **ovlašćenje za zastupanje članova najuže porodice**. Članovi najuže porodice u tom kontekstu su

- roditelji
- punoletna deca
- supruga odn. supružnik koji živi u zajedničkom domaćinstvu, ako zajedničkom domaćinstvo postoji najmanje tri godine
- registrovana partnerka odn. registrovani partner koji žive u zajedničkom domaćinstvu

Ovo ovlašćenje za zastupanje ne stupa na snagu kao dosada neposredno silom zakona, nego može postojati ako je upisano u Austrijski centralni registar zastupnika (ÖZVV). Ono članovima porodice daje dodatna ovlašćenja od dosadašnjih, ali i za razliku od dosadašnjeg podleže sudskom nadzoru. **Najkasnije nakon tri godine mora se obnoviti.**

4. Sudski zastupnik punoletne osobe

Sudski zastupnik punoletne osobe treba da zameni dosadašnjeg staratelja. Razlika je u tome da se ovlašćenja više ograničavaju na određene postupke u zastupanju. Sudski zastupnik punoletne osobe **za sva pitanja više nije predviđen**. Trajanje takvog zastupanja prestaje **obavljanjem zadataka odn. najkasnije tri godine nakon imenovanja**. Sudsko imenovanje zastupnice ili zastupnika punoletne osobe treba kao prema dosadašnjim propisima biti samo poslednje sredstvo, pa će se alternative tome još dodatno razraditi.

Detaljnije informacije možete pogledati na internet stranici Ministarstva pravosuđa na justiz.gv.at/home/buergerservice/erwachsenenschutz-27.de.html, i u brošurama **Erwachsenenschutzrecht**, Saveznog ministarstva za ustav, reforme, deregulaciju i pravosuđe (BMVRDJ) i **EIN:BLICK 1 – Detinjstvo i mladost** te **EIN:BLICK 4 – Penzioneri i penzionerke**, Ministarstva za socijalna pitanja. Informacije na

internetu možete pronaći na [🇺🇦 justiz.gv.at](https://www.justiz.gv.at) i na [🇺🇦 vertretungsnetz.at](https://www.vertretungsnetz.at) i [🇺🇦 sozialministerium.at](https://www.sozialministerium.at).

Kako mogu do samog kraja odlučivati o svojoj sudbini – i kako mi Odluka pacijenta (Patientenverfügung) u tome pomaže?

Zahvaljujući suvremenoj medicini nauke danas imamo bitno produženje života i istovremeno poboljšanje kvalitete života. Mnogi su ljudi u međuvremenu ipak zbunjeni – žele do samog kraja da održe kvalitet život, dostojanstvo i poštovanje svoje volje. Žele najbolje moguće suzbijanje boli, ali bez produženja umiranja.

Pravom na samoodređenje je definisano pravo pacijenta i zbog toga svako može da da pristanak za svoje lečenje ili ga može odbiti. Kako bi se vaša volja mogla ispoštovati i onda kad je više nećete moći izraziti, postoji mogućnost davanja značajne ili obavezujuće **Odluke pacijenta (Patientenverfügung)**. Čak i ako postoji odluka pacijenta, **aktivna**

pomoć pri umiranju (usmrćivanje na zahtev odn. pomoć pri samoubistvu) i dalje je **zabranjena**.

Izrada **odluke pacijenta** velika je **prilika za razmišljanje i razgovor o posljednjoj fazi vlastitog života** – i to u vreme kad je čovek još **pri zdravom razumu** i sa članovima svoje porodice i lekarkom ili lekarom može razgovarati o tome šta želi da drugi čine ili ne čine kad on više neće moći da komunicira.

Odlukom pacijenta odbijaju se određene medicinske mere u slučaju da pacijent ili pacijentkinja više nema sposobnost razumevanja i rasuđivanja ili se ne može izraziti.

To se ne odnosi na hitnu medicinsku pomoć ako vreme potrebno za pribavljanje odluke pacijenta ozbiljno ugrožava život i zdravlje pacijentkinje ili pacijenta. Odluka pacijenta sa stručnog medicinskog osoblja ne uzima pravo da odlučuje postoji li medicinska indikacija za lečenje ili ne postoji.

Dakle, obavezujuća odluka pacijenta jednako obavezuje kao i aktualno odbijanje lečenja, tako da zbog takvo dejstvo podleže strogim zahtevima u pogledu sadržaja i forme. Ako postoji, lekarka ili lekar **neposredno su vezani njen sadržajem** i zbog toga nemaju slobodu postupanja. Neobavezujuća odluka pacijenta opet predstavlja samo orijentacionu pomoć za zastupnicu ili zastupnika pacijentkinje ili pacijenta kada se radi o tome treba li obaviti određenu medicinsku meru. U tom smislu odluka pacijenta može da **predstavlja i rasterećenje za članove porodice**.

Pravnu osnovu za to pruža Zakon o odlukama pacijenata koji je stupio na snagu 1.6.2006. Krovno udruženje HOSPIZ Österreich (DVHÖ – vidi u Prilogu) je zajedno sa s Arbeitsgemeinschaft Österreichischer Patientenanwälte i Caritasom razvilo **jedinstveni obrazac za izradu neobavezujućih i obavezujućih odluka pacijenata** koji je zatim usklađen s Ministarstvom zdravlja, Ministarstvom pravosuđa i drugim institucijama (vidi link u Prilogu pod). Druge informacije o tome pogledajte u brošurama **Odluka**

pacijenta i samoodređenje, Ministarstva za socijalna pitanja i **Odluka pacijenta** udruženja Dachverband HOSPIZ Österreich ili na internetu na hospiz.at.

Nega – Svakodnevica

Ich pflege meine Angehörige oder meinen Angehörigen selbst. Wer unterstützt mich dabei?

Većina osoba kojima je potrebna nega u Austriji neguje se kod kuće u različitim okolnostima. Taj često težak zadatak pretežno obavljaju žene. Samo ta nega u krugu porodice omogućava sveobuhvatnu brigu o svim osobama kojima je nega potrebna. Država ne bi mogla da priušti samo negu koju pružaju isključivo profesionalni radnici. Uvođenjem naknade za negu vi kao glavni negovatelj ipak možete dobiti malu finansijsku naknadu od osobe kojoj je potrebna nega; osim toga time se može organizovati i profesionalna pomoć kako biste se rasteretili.

Neke organizacije pružaju regionalne kurseve za obuku članova porodice. Oni uz stručni imaju i drugi važan aspekt. Tako možete upoznati i druge negovateljice i negovatelje koji

se nalaze u sličnim situacijama. Razmena iskustava važan je aspekt u svladavanju vaših zadataka. Stalna dostupnost, fizički napor i odgovornost često su veliki teret. Osim toga možete se i detaljnije informisati o ponudi socijalnih usluga. Bolje ćete upoznati pomoć u kući i stručne negovatelje, pa ćete verovatno slobodnije razgovarati o svojim posebnim pitanjima. Ta situacija olakšava prihvatanje pomoći profesionalaca (vidi i u ovoj brošuri pod → „Ko mi može pomoći u nezi?“ na 47. stranici).

U nezi i brizi o osobi kojoj je potrebna nega važno je u skladu sa situacijom pozabaviti se određenim potrebama. Svakog čoveka zbog njegove individualne životne situacije treba posmatrati zasebno i u skladu s tim o njemu treba voditi brigu. Individualnom brigom i negom može se povećati odn. osigurati kvaliteta života.

Obratite pažnju:

Možete zatražiti besplatnu kućnu posetu diplomiranog zdravstvenog stručnjaka i negovatelja. Pritom se istražuje

stvarna situacija s negom, pa se o njoj opsežno daju saveti i informacije. Praktični saveti za negu (npr. promena položaja, telesna nega itd.), ali i specifične informacije, npr. o nabavci pomagala, ponudi socijalnih usluga ili o naknadi za negu pomoći će vam kod brige o toj osobi kod kuće (vidi i u ovoj brošuri pod → „S kim mogu razgovarati o svojim brigama?“ na 58. stranici).

Praktični saveti

Potrebna nega često je povezana sa fizičkim ograničenjem kretanja, sve većom nespretnošću i ograničenom percepcijom. Male promene u stanu često mogu pomoći u vođenju samostalnog života odn. olakšati mere brige i pomoći. Pravilno isplanirane i prikladne promene mogu olakšati život svim učesnicima.

Sledećim primerima želimo vam pružiti ideje i podsticaje za razmišljanje:

- Predmete koje češće upotrebljavate trebali biste čuvati u lako dostupnim kutijicama i fiokama.
- Izbegavajte „penjanje“ na stolice i duboko saginjanje.
- Promislite o dosadašnjem rasporedu odeće, lonaca, tiganja itd.
- Površina za odlaganje otporna na visoke temperature uz šporet olakšava rukovanje teškim, vrućim loncima.
- Šporeti sa otvorenim plamenom uvek predstavljaju opasnost. Električni šporet sa automatskim isključivanjem smanjuje opasnost od požara.
- Osigurajte stabilnu mogućnost za sedenje u kuhinji, kupatilu i uz ormar s odećom.
- Tamo gde često sedate i opet ustajete – u kupatilu ili WC-u, uz krevet ili na svojem omiljenom mestu – postavite rukohvate.
- Tuš sa protivkliznom podlogom i stabilnom hoklicom olakšaće vam pranje tela i ako teško hodate.
- Vodite računa o dobrom osvetljenju u svim prostorijama – i u predsoblju, a posebno na svim mestima rada gde često boravite. U spavaćoj sobi uz sam krevet

trebao bi biti lako dostupan prigušeni izvor svetla. Tako ćete sprečiti spoticanje u mraku, a jako svetlo neće vas zaslepljivati. Regulisanje svetla pomoću senzora pokreta uštedeće vam uključivanje i isključivanje (često teško kad se upotrebljavaju hodalice ili štake) pa se radi o investiciji koja će se isplatiti i daće vam sigurnost.

- Krevet treba da ima posebno visoku površinu za ležanje, bar u visini sedišta fotelje. Tako ćete moći lakše ustajati ili se premestiti na susedni naslonjač (invalidska kolica).
- Krevet treba da je lako dostupan sa svih strana. Sve prepreke, npr. tepih uz krevet ili druge prepreke o koje se možete spotaknuti (npr. pragovi vrata), trebali biste ukloniti. Vaš krvotok se neposredno nakon buđenja još uvek nije „probudio“, pa vam se lako može zavrtnuti u glavi, možete biti nespretni i lako se spotaknuti.
- Noćni ormarić treba da je stabilan, dovoljno velik, a pogotovo ako ste vezani za krevet, lako dostupan.

- Ako sami teško sedate, pomoćniče vam trapez iznad kreveta. Debelo uže oko podnožja kreveta ispuniće istu svrhu.
- Tokom noći često može pomoći sobni WC koji će vam skratiti hodanje.
- Telefon bi vam trebao biti dostupan iz kreveta. Ipak, pazite da dugačke kablove postavite tako da se o njim ne spotičete.
- Ako loše vidite bez naočara, kupite mobilni telefon sa velikim ekranom kako biste brojke mogli videti i bez naočara. Mobilne telefone možete uvek nositi u torbici oko vrata ili za pojasom kako bi vam bili na dohvat ruke čime ćete sprečiti padove zbog žurenja da dođete do telefona koji zvonu.
- Uklonite pragove vrata koji strče i pazite na tepihe na kojima se možete spotaknuti (pričvrstite ih lepljivom trakom).
- Najvažnije prolaze do WC-a, kupatila, kuhinje držite slobodnim od nameštaja.

I još nekoliko načelnih ideja koje vam mogu pomoći u konkretnim koracima:

- Želim li ostati u ovom stanu?
- Što mi teško pada?
- Što ne mogu savladati sam?
- Što bih rado mogao?
- Za šta i u kojoj meri mogu dobiti pomoć?

Dodatne informacije o ovim pitanjima vi i članovi vaše porodice možete dobiti od stručnjaka u ustanovama za rehabilitaciju, nosioca osiguranja odn. pružaoca usluga odn. u brošuri **BARRIERE:FREI!** – Priručnik za nesmetano stanovanje i **Sigurno stanovanje – bolji život**, obe izdaje Ministarstvo za socijalna pitanja.

Na što se misli kod tehničke pomoći za osobe kojima je potrebna nega?

Pod pojmom Active & Assisted Living – kratko AAL, misli se na „sistem pomoći za samoodređen život u skladu sa dobi“, npr. koncepte, proizvode i usluge koji međusobno povezuju nove tehnologije i društveno okruženje radi poboljšanja kvalitete života ljudi u svakoj dobi, a osobito u starosti. U te tehnologije spadaju:

- Pojedinačni proizvodi – npr. senzorske prostirke ili sigurnosni sistemi za krevet za sprečavanje pada, WC šolja sa funkcijom podizanja i senzori za prilagođavanje telu, sistemi za hitne pozive, pomagala za kretanje
- Kompleksni sistemi – sve što spada u područje pametne kuće, npr. upravljanje vratima, prozorima i svetlom
- Usluge – pružaoca usluga koji se služe tim tehnologijama, npr. telemedicina, razmena podataka u zdravstvu, briga i nezi

Ovde možete dobiti dodatne informacije:

AAL-Austria: platforma za informisanje o uspostavi i širenju aktivnosti na temu Active Assisted Living u Austriji: [📄 aal.at](https://www.aal.at)

Pilot regije za AAL: informativna platforma o regijama za testiranje s ciljem razvoja sustavnih rešenja koja će omogućiti primene u pametnim kućama u smislu elemenata za udoban život i životni stil ali i pomoć u brizi: [📄 aal.at/pilotregionen-3](https://www.aal.at/pilotregionen-3)

Baza podataka za AAL: online katalog pomoćnih i pametnih tehnologija univerziteta u Innsbuku: [📄 aal-products.com](https://www.aal-products.com)

Član moje porodice ima demenciju. Što to znači za mene?

Procenjuje se da u Austriji živi 130.000 ljudi sa različitim oblicima demencija. Još se veći broj članova porodice svakodnevno suočava s posledicama demencije.

Pojam „demencija“ ne označava samo jednu bolest, nego određeni obrazac simptoma. Na pitanje o razvoju demencija nema odgovora. Svim različitim oblicima demencije je zajedničko sve jače propadanje intelektualnih funkcija poput mišljenja, sećanja, orijentacije i povezivanje kognitivnih sadržaja. Napredovanjem bolesti menjaju se sposobnosti, ponašanja a često i ličnost zbog čega nega i briga predstavljaju opterećenje za članove porodice. Istina je da su osobe sa demencijama bolesne, ali one imaju i individualne osobine i sposobnosti čije održavanje treba što više podsticati.

Rizik od obolevanja raste sa starošću. Iako demencija nije izlečiva, moguće je rano prepoznavanje, usporavanje i ublažavanje bolesti. Kvalifikovana pratnja, savetovanje i lečenje su prema tome posebno važni kako bi se pomoglo obolelim osobama i članovima njihove porodice. U slučaju sumnje možete se obratiti specijalizovanim neurolozima ili u ambulanti za pamćenje (✉️ možete pronaći u Prilogu). Osim toga u saveznim pokrajinama postoje regionalne mogućnosti za savetovanje i pomoć.

Internet stranica [demenzstrategie.at](https://www.demenzstrategie.at) pruža vam informacije o inicijativama koje se bave životom sa demencijom u cijeloj Austriji.

Prospekt [Dobar život sa demencijom – putokaz](#) donosi informacije o postojećoj pomoći i obrađuje teme poput ranog prepoznavanja, podrške, savetovanja i terapije nakon dijagnoze.

Ko će brinuti o članovima moje porodice u slučaju moje kratkotrajne sprečenosti?

Svakom čoveku treba godišnji, odmor, razonoda. Takve faze odmora su posebno važne kad se ljudi nalaze pod stalnim psihičkim pritiskom. Nega ljudi uz fizički napor može doneti i posebno psihičko opterećenje. Sa jedne strane na vama je kao glavnom negovatelju teret odgovornosti za drugu osobu, a sa druge strane je za stalnu dostupnost često potrebna velika snaga. Redovan odmor je zato posebno važan. Važno je pritom da ste tada sigurni da je član vaše porodice u dob-

rim rukama i da se o njemu dobro brinu, tako da u sledećim danima i sednicama ne morate brinuti.

Za takve su situacije idealni takozvani kreveti tokom odmora (Urlaubsbetten). Mnogi domovi pružaju kratkotrajni (nekoliko sedmica) stacionarni prijem za vreme odmora ili boravka glavnog negovatelja na lečenju. I u slučaju da zbog bolesti, porodičnim obaveza, obuke ili sličnih stvari ne možete pružati negu, važno je pobrinuti se za odgovarajuću zamenu. Za takve se ponude javite svojoj opštini ili gradskoj upravi, okružnoj upravi ili nadležnoj saveznoj pokrajini. Detaljnije informacije možete pronaći na internet stranici [infoservice.sozialministerium.at](https://www.infoservice.sozialministerium.at).

Postoji li finansijska pomoć za zamensku negu?

Ako se kao članica ili član uže porodice već najmanje godinu dana pretežno bavite negom i ako ste zbog bolesti, godišnjeg odmora ili drugog važnog razloga sprečeni u pružanju

nege, iz Fonda za pomoć (Unterstützungsfonds) osobama s invaliditetom odobriće vam se novčana pomoć ako

- osoba kojoj je potrebna nega ima pravo na naknadu za negu minimalno 3. stepena ili
- član porodice osobe obolele od demencije ima pravo na naknadu za negu minimalno 1. stepena ili
- maloletnica ili maloletnik kojima je potrebna nega imaju pravo na naknadu za negu minimalno 1. stepena.

Novčana pomoć koja se odobrava ako dohodak negovatelja ne prelazi određenu granicu, treba predstavljati doprinos za pokrivanje troškova za profesionalnu ili privatnu zamensku negu nastalih zbog sprečenosti glavnog negovatelja.

Najviši godišnji iznos novčane pomoći:

- naknada za negu 1. do 3. razine najviše 1.200,00 EUR
- naknada za negu 4. razine najviše 1.400,00 EUR

- naknada za negu 5. razine najviše 1.600,00 EUR
- naknada za negu 6. razine najviše 2.000,00 EUR
- naknada za negu 7. razine najviše 2.200,00 EUR

Ti se iznosi u slučaju nege osoba sa demencijom ili maloletnih članova porodice uvećavaju za po 300,00 EUR.

Zahtev za odobravanje novčane pomoći možete predati servisu Ministarstva za socijalna pitanja. Dodatne informacije možete pronaći na internet stranici servisa Ministarstva za socijalna pitanja (link u Prilogu pod) i u brošuri **EIN:BLICK 7 – Finansije**, Ministarstvo za socijalna pitanja.

Za detaljnije informacije i za sva pitanja u vezi sa osobama sa invaliditetom na raspolaganju vam rado stoji **servis Ministarstva za socijalna pitanja** (vidi Prilog).

Obratite pažnju:

U vreme isplate **naknade tokom odsustva sa posla radi nege (Pflegekarengeld)** nisu moguće novčane pomoći za troškove zamenske nege (vidi i pod → „„Kako mogu iskoristiti odsustvo sa posla radi nege ili skraćeno radno vreme radi nege?“ na 48. stranici),

Na šta treba obratiti pažnju ako su članovi porodice koji sprovode negu deca i mladi, tzv. Young Carers (mladi negovatelji)?

Deca i mladi koji sprovode negu, takozvani **Young Carers (mladi negovatelji)**, u našem su društvu neka vrsta skrivene pojave. Prema studiji iz 2012. godine u Austriji se to trenutno odnosi na oko 42.700 dece i mladih u starosti između 5 i 18 godina. Pretežno su ženskog pola (oko 70 %) i redovno delomično ili u celosti preuzimaju negu, brigu i pomoć za drugog člana porodice. Članovi porodice kojima je potrebna nega (roditelj, braća i sestre ili dedovi ili bake) najčešće boluju od hronične ili psihičke bolesti ili imaju invaliditet.

Zavisno o tome gde su potrebni, ta deca pomažu u domaćinstvu (npr. usisavanje, odlazak u kupovinu, kuvanje), u brigi o braći ili sestrama (pišu domaće zadatke s njima, spremaju ih na spavanje, odvođe u školu ili vrtić i često im pripremaju hranu) ili u direktnoj nezi obolele osobe kojoj pružaju fizičku, ali i emocionalnu podršku ili joj pomažu u ličnoj higijeni.

Gotovo četvrtina mladih negovatelja u sva tri područja pomažu natprosečno, ponekad čak pet ili više sati dnevno. To pokazuje kolika odgovornost u svakodnevnom životu leži na tim mladim ljudima. Eksterna pomoć, na primer od prijateljica odn. prijatelja ili profesionalnog negovatelja, retko se koristi. Za te je mlade osobe svakodnevna nega je po svemu normalna. Mnogi ne poznaju ništa drugo. Oni pružaju negu zato što „se pomaže“, iz ljubavi i zato što im to daje dobar osećaj da su potrebni. Članove svoje porodice ne žele da ostave na cedilu i rade sve kako bi se porodica održala.

Međusobno ih povezuje okolnost da o iskustvu s negom gotovo ni sa kim ne mogu razgovarati. To vredi i kasnije, kad odrastu. Mnogima je nezamislivo da u porodicu puste nekoga izvan nje. Zato što na sebe ne gledaju kao na decu koja neguju ili zato što osećaju strah ili stid i žele da zaštite svoju porodicu. Zbog ranog iskustva s negom mnoga deca osećaju opterećenje, što može dovesti i do preopterećenja. Posledice se često odražavaju u psihičkom i/ili fizičkom smislu, pa čak i na školovanje.

Ipak rano preuzimanje odgovornosti brige o drugima ne mora nužno da ima negativne posledice dok se god kreće u okviru prikladnom za decu. Ta deca pozitivno doživljavaju to što se mogu dobro nositi sa teškim situacijama. Osim toga osećaju se odraslije od drugih učenica i učenika. Dečje iskustvo nege u svakom slučaju obeležava ostatak života, iako na različiti način i u različitom obimu. Svaki mladi negovatelj ipak bi trebao da ima mogućnost da po potrebi dobije pomoć u svakodnevnicima.

Ta deca i mladi, ali i njihovi roditelji i pedagozi i pedagogice mogu se obratiti npr. na internet platformi za decu i mlade koji kod kuće neguju člana porodice **Superhands**. (Drugu ponudu pomoći možete pronaći u Prilogu pod). Mehr zum Thema Young Carers bieten der Folder „**WHO CARES? YOUNG CARERS!**“ i u brošuri **EIN:BLICK 1 – Detinjstvo i mladost**, Ministarstva za socijalna pitanja, i na internet stranici Ministarstva za socijalna pitanja sozialministerium.at pod temama / Pflege – Pflege und Betreuung / Betreuende und pflegende Angehörige / Pflegende Kinder und Jugendli- che – Young Carers (Nega – Nega i briga / staratelji i negovatelji članova porodice / Mladi negovatelji – Young Carers).

Imam li osiguranje dok negujem svoje dete?

Roditelji, dedovi i bake, usvojitelji, očusi i maćehe, hranitelji koji se posvećuju nezi deteta sa invaliditetom u zajedničkom domaćinstvu se na zahtev se mogu samoosigurati u penzijskom osiguranju. Doprinosi se pokrivaju sredstvima iz Kompenzacionog fonda (Ausgleichsfonds) i iz sredstava

Saveza tako da samoosigurana osoba nema nikakvih troškova. Samoosiguranje je moguće najduže do detetove navršene 40. godine života.

Preduslovi su:

- zajedničko domaćinstvo negovatelja i deteta
- prebivalište u inozemstvu
- odobren povećani dečji dodatak za dijete
- nega deteta zahteva veći deo radne snage

Samoosiguranje za negu deteta s invaliditetom nije moguće u slučaju

- postojanja obaveznog osiguranja i nastavka osiguranja u penzijskom osiguranju
- primanja vlastite penzije
- zaposlenja kao službenika

- određenih beneficiranih vremena (npr. odgajanje dece, primanje porodiljske naknade, naknade za nezaposlene ili naknade za bolovanje)

Početak osiguranja možete odabrati sami. Najraniji početak je

- prvi dan u mesecu od kojeg je odobren povećani dečji dodatak odn.
- dan ispunjenja poslednjeg preduslova odn.
- dan nakon prestanka razloga za ukidanje.

Retroaktivno se samoosiguranje može pokrenuti najviše godinu dana pre podnošenja zahteva Promenama zakona, posljednji put 1.1.2018., pod određenim uslovima samoosiguranje za članove porodice koji su za vreme negovanja deteta radili u punom ili nepunom radnom vremenu **moguće je retroaktivno i do 10 godina** (ali najviše do 1988. jer je tada na snagu stupio taj propis).

Zahtev za samoosiguranje treba predati

- • posljednjem nosiocu osiguranja kod kojeg su stečena vremena osiguranja prema Zakonu o opštem socijalnom osiguranju (ASVG)
- Zavodu za penzijsko osiguranje, ako još nema vremena osiguranja prema Zakonu o opštem socijalnom osiguranju (ASVG) (✉ u Prilogu).

Obratite pažnju:

Ako se posvetite nezi deteta sa invaliditetom, na zahtev se u slučaju potrebe za socijalnim osiguranjem možete **zdravstveno samoosigurati** ako nemate obavezno zdravstveno osiguranje i ako niste ovlašćeni član porodice osobe sa obaveznim zdravstvenim osiguranjem. Preduslovi za to su

- nega deteta zahteva veći deo radne snage
- zajedničko domaćinstvo
- primanje povećanog dečjeg dodatka
- prebivalište u inozemstvu

Besplatno samoosiguranje moguće je najduže do detetove navršene 40. godine života. Za **zdravstveno samoosiguranje za vreme negovanja deteta sa invaliditetom** nadležno je odgovarajuće zdravstveno osiguranje.

Dodatne informacije na temu „Nega dece sa invaliditetom“ možete pronaći u brošuri **EIN:BLICK 1 – Detinjstvo i mladost**, Ministarstvo za socijalna pitanja.

... a dok negujem druge osobe?

Vremena penzijskog osiguranja možete steći tako da zatražite dobrovoljno (koje sami plaćate) osiguranje (samoosiguranje, nastavak osiguranja).

Pravo na penzijsko **samoosiguranje** imaju osobe sa prebivalištem u inozemstvu koje su navršile 15. godinu života. Na primer, ako ste penzionerka ili penzioner, primalac minimalne naknade ili već imate obavezno osiguranje ili nastavak osigu-

ranja, ne možete se samoosigurati. Svrha samoosiguranja je stvoriti preduslove za kasniji nastavak osiguranja.

Zahtev za samoosiguranje odn. nastavak osiguranja u načelu morate predati posljednjem nosiocu penzijskog osiguranja kod kojeg ste bili osigurani. Ako još nema ranijih vremena osiguranja, za vas je nadležan Zavod za penzijsko osiguranje. Nosilac osiguranja savetovaće vas o doprinosima koje je potrebno platiti.

Postoje li olakšice u penzijskom osiguranju za osobe koje neguju člana porodice?

Besplatni nastavak osiguranja za osobe koje neguju člana porodice

Ako ste prekinuli obavezno osiguranje kako biste se mogli brinuti o članu uže porodice (npr. supruzi ili suprugu, životnoj partnerki i partneru, detetu) ili vam je prestalo samoosiguranje za negu deteta sa invaliditetom, možete po povoljnijim

uslovima nastaviti dobrovoljno osiguranje u penzijskom osiguranju.

Preduslovi su:

- pravo člana porodice kojem je potrebna nega na naknadu za negu minimalno 3. stepena
- nega u domaćinstvu zahteva svu radnu snagu
- Mesečna osnovica za doprinose utvrđuje se iz prosečnog dohotka od rada u kalendarskoj godini pre prestanka zaposlenja.

Olakšica za nastavak osiguranja mora se zatražiti u roku od šest meseci nakon završetka obaveznog osiguranja ili samoosiguranja kod poslednjeg nosioca penzijskog osiguranja kod kojeg ste bili osigurani. Ako u obaveznom penzijskom osiguranju već ima više od 60 meseci osiguranja (izuzevši mesece penzijskog samoosiguranja), zahtev se može predati u svakom trenutku. Ako još nema ranijih vremena osiguranja, za vas je nadležan Fond za penzijsko osiguranje. Početak

osiguranja u načelu možete sami izabrati; najkasniji početak je prvi dan meseca nakon podnošenja zahteva. Ova olakšica za svaki slučaj nege priznaje se samo jednoj osobi te ostaje na snazi i za vreme privremenog stacionarnog boravka u bolnici osobe kojoj je potrebna nega.

Besplatno samoosiguranje za osobe koje neguju člana porodice

Ovo samoosiguranje za vreme negovanja članova uže porodice može se koristiti i uz postojeće obavezno osiguranje na osnovu zaposlenja.

Preduslovi su:

- pravo člana porodice kojem je potrebna nega na naknadu za negu minimalno 3. stepena
- nega u domaćinstvu zahteva velik deo radne snage
- prebivalište u inozemstvu

Obratite pažnju:

Savez bez vremenskog ograničenja i u celosti preuzima doprinose za dobrovoljni nastavak osiguranja i penzijsko samoosiguranje od naknada za negu 3. stepena. To vam kao osobi koja neguje člana porodice pruža mogućnost da besplatno steknete vremena osiguranja.

Detaljnije informacije o tim mogućnostima osiguranja možete dobiti kod nadležnog nosioca penzijskog osiguranja ili u **servisu za građane Ministarstva za socijalna pitanja** (✉ Prilog).

Hoće li mi se to vreme uračunati u penziju?

Sva vremena u kojima je postojalo samoosiguranje za negu deteta s invaliditetom ili samoosiguranje odn. nastavak osiguranja u penzijskom osiguranju uz plaćanje doprinosa, uzimaju se u obzir za penziju kao vremena sa plaćenim doprinosom. Samo za prevremenu starosnu penziju u slučaju nezaposlenosti meseci dobrovoljnog osiguranja nemaju nikakav značaj.

Imam li za to vreme i zdravstveno osiguranje?

Ako ionako već nemate obavezno osiguranje ili niste suosigurani kao član porodice (npr. kao supruga ili suprug), možete se samoosigurati u obaveznom zdravstvenom osiguranju.

Preduslov za to je da imate prebivalište u inozemstvu (posebni izuzeci važe za učenice i učenike i studentkinje i studente) i da plaćate doprinose koji se zbog ekonomskih okolnosti mogu i smanjiti.

Ako se dobrovoljno osiguranje neposredno ne nadovezuje na prethodno osiguranje, pravo na usluge zdravstvenog osiguranja uopšteno počinje tek nakon pola godine.

Dodatni doprinos koji **zdravstveno suosigurani član porodice** mora plaćati ne naplaćuje se ako **član porodice dobija naknadu za negu minimalno 3. stepena** odn. ako član porodice neguje osiguranika sa pravom na naknadu za negu **minimalno 3. stepena**.

Članovima porodice smatraju se

- supruga ili suprug
- osobe koje su sa osiguranikom u direktnom krvnom srodstvu (npr. dete, unuk, roditelji, dedovi i bake) ili u pobočnoj liniji do 4. stepena u krvnom ili tazbinskom odnosu (npr. bratić, sestričina)
- usvojitelji, maćehe i očusi i hraniteljska deca osiguranika
- usvojitelji, maćehe i očusi i hranitelji osiguranika
- osoba koja nije u srodstvu sa osiguranikom ako sa osiguranikom najmanje deset meseci živi u istom domaćinstvu, besplatno vodi domaćinstvo i u zajedničkom domaćinstvu ne živi supružnik koji je sposoban za rad.

Preduslov za korišćenje zdravstvenog suosiguranja bez plaćanja doprinosa je da se nega u kućnom okruženju ne pruža u komercijalne svrhe i da zahteva veliki pretežni deo radne snage.

Obratite pažnju:

Određene osobe koje neguju člana porodice mogu se u slučaju potrebe za socijalnim osiguranjem **zdravstveno samoosigurati** bez plaćanja doprinosa ako se zbog negovanja člana uže porodice koji ima pravo na naknadu za negu minimalno 3. stepena ne mogu zaposliti jer im je za negu člana porodice potreban veliki pretežni deo radne snage. Preduslov je da ne postoji mogućnost da se suosigura kao član porodice.

Imate li pravo prema aktualnim propisima, možete saznati upitom kod nadležnih službi.

Ko mi može pomoći u nezi?

Postoji velika ponuda usluga javnih ustanova, udruženja i privatnih organizacija. Ta je mreža trenutno u različitim regijama različito raspodeljena. Pre prikupljanja konkretnih

informacija u različitim telima (npr. servis Ministarstva za socijalna pitanja, okružna uprava), trebali biste razmisliti šta vam konkretno treba i želite. Takođe bi trebalo da znate koliko ćete često koristiti eksternu pomoć. Ako već imate tačnu ideju o tome, informišite se o uslugama pojedinih ponuđača. Možete koristiti privremenu pomoć u trajanju od nekoliko sedmica ili stalnu podršku.

Za pitanja u vezi sa negom članova porodice Ministarstvo za socijalna pitanja izradilo je posebni savetodavni servis. **Servis za građane** namenjen je svim osobama koje neguju člana porodice ili se na drugi način suočavaju sa problemima nege. Ta ponuda obuhvata informacije o mogućnostima kućne brige, pomagalima, kratkotrajnoj nezi i stacionarnom nastavku nege, socijalno-pravnim pitanjima i o naknadi za negu, odsustvu sa posla radi nege i o grupama samopomoći i mnogim drugim temama. Više o tome možete pronaći u Prilogu.

Zaposlen(a) sam, ali želim sam(a) negovati člana svoje porodice. Kako se to može uskladiti?

Kako bi se osiguralo lakše usklađivanje nege i posla, od 1.7.2002. postoji pravo na plaćeno odsustvo za negu teško obolelih lica iz porodice. Plaćeno odsustvo za negu teško obolelih lica iz porodice može se uzeti u slučaju po život opasne bolesti člana uže porodice ili radi pratnje vrlo teško bolesne dece.

Osim toga u manje teškim slučajevima radi nege i brige o članovima uže porodice može se dogovoriti odsustvo sa posla ili skraćeno radno vreme radi nege. Cilj odsustva sa posla odn. skraćenog radnog vremena radi nege je da, pogotovo u slučaju iznenadne potrebne nege člana uže porodice ili radi rasterećenja negovatelja na neko vreme, radnicama i radnicima pruži mogućnost da (re)organizuju situaciju u kojoj je potrebna nega.

Od 1.1.2020. zaposleni u preduzećima sa najmanje pet zaposlenih imaju pravo na odsustvo s posla odn. skraćeno radno vreme radi nege u trajanju do dve sedmice. Osim toga u slučaju dugotrajnije potrebe za negom odn. brizi postoji mogućnost sporazuma o dugotrajnijem odsustvu sa posla i/ili skraćenom radnom vremenu radi nege. Ako se u prve dve sedmice ne postigne takav sporazum, predlog zakona definiše pravo na odsustvo sa posla i/ili skraćeno radno vreme radi nege u trajanju od još dve sedmice. Za preduzeća sa manje od pet zaposlenih postoji mogućnost ostvarivanja prava kroz sporazum vlasnika i radničkog veća.

Kako mogu iskoristiti odsustvo s posla radi nege ili skraćeno radno vreme radi nege?

Ako su ispunjeni preostali preduslovi, imate pravo u trajanju do četiri sedmice. Preduslov za dugotrajnije odsustvo sa posla ili skraćeno radno vreme radi nege pisani je sporazum između zaposlenog i preduzeća o prestanku odn. skraćivanju radnog vremena radi nege i brige o članu uže porodice.

Obratite pažnju:

Sporazum o **odsustvu sa posla radi nege** mora sadržati početak i kraj odsustva.

Sporazum o **skraćenom radnom vremenu radi nege** mora sadržati početak, trajanje, opseg i okolnosti zaposlenja sa skraćenim radnim vremenom. Sedmično radno vreme dogovoreno za vreme skraćenog radnog vremena radi nege ne sme biti kraće od deset sati.

Obrazac sporazuma možete pronaći na internet stranici Ministarstva za socijalna pitanja (link u Prilogu na [FJ](#)).

Za vreme odsustva sa posla ili skraćenog radnog vremena radi nege postoji tzv. zaštita od nedopuštenog otkaza, time i socijalno-pravna sigurnost u obliku zdravstvenog i penzijskog osiguranja bez plaćanja doprinosa. Osim toga i dalje se ostvaruje pravo na otpremninu.

Za koje članove porodice mogu ugovoriti odsustvo sa posla ili skraćeno radno vreme radi nege?

Radnice i radnici sa radnim odnosom u privatnim preduzećima i službenici Saveza, pokrajina i opština za negu i brigu o članovima porodice koji imaju pravo na naknadu za negu od 3. stepena mogu dogovoriti odsustvo sa posla i skraćeno radno vreme radi nege. Jednako tako primaoci naknade za nezaposlene ili pomoći u slučaju nužde (Notstandshilfe), ako su ispunjeni drugi preduslovi (npr. rodbinski odnos itd.), mogu otkazati tu novčanu pomoć u svrhu odsustva sa posla radi nege. Mogućnost odsustva sa posla radi nege i dalje imaju osobe koje u skladu s odredbama Zakona o osiguranju nezaposlenih osoba (AIVG) imaju zdravstveno i penzijsko osiguranje, ali zbog uračunavanja dohotka partnera nemaju pravo na pomoć u slučaju nužde.

U slučaju nege članova porodice sa demencijom ili maloletnih članova porodice dovoljno je već i primanje naknade za negu od 1. stepena. Dogovor o odsustvu sa posla ili skraćenom

radnom vremenu radi nege moguć je samo ako radni odnos traje najmanje tri meseca.

Članovima uže porodice smatraju se:

- supruga ili suprug
- roditelji, dedovi i bake, usvojitelji i hranitelji,
- deca, unuci, pastorki, usvojena i deca u hraniteljskim porodicama,
- životna partnerka ili životni partner i njena ili njegova deca,
- registrovana partnerka ili registrirani partner i njena ili njegova deca,
- braća i sestre,
- svekar i svekrva, tast i tašta

Zajedničko domaćinstvo sa članovima uže porodice nije potrebno.

Koliko može trajati odsustvo sa posla ili skraćeno radno vreme radi nege?

Odsustvo s posla odn. skraćeno radno vreme radi nege može trajati 1 do 3 meseca. U okviru skraćenog radnog vremena radi nege sedmično skraćeno radno vreme ne sme biti kraće od 10 sati. Vremenska podela u više delova nije dozvoljena.

Odsustvo sa posla ili skraćeno radno vreme radi nege moguće je ugovoriti samo jednom za istog negovatelja. Samo u slučaju povećanja visine naknade za negu za negovatelja dopušteno je ponovno ugovaranje odsustva sa posla ili skraćenog radnog vremena radi nege.

Pod kojim uslovima imam pravo na naknadu tokom odsustva sa posla radi nege?

Osobe koje koriste odsustvo sa posla ili skraćeno radno vreme radi nege i osobe koje radi pružanja palijativne brige o članu uže porodice ili pratnje vrlo teško bolesnoj deci uzimaju

odsustvo za brigu o članovima porodice, ostvaruju **pravo na naknadu tokom odsustva sa posla radi nege**.

Kao član uže porodice u slučaju korišćenja odsustva sa posla ili skraćenog radnog vremena radi nege (zavisno o dogovorenom trajanju) naknadu tokom odsustva sa posla radi nege možete primati u trajanju od jednog do tri meseca. Naknada tokom odsustva sa posla radi nege u načelu se može dobijati u trajanju do 6 meseci za svakog člana porodice kojem je potrebna nega (uz preduslov da najmanje dva člana uže porodice koriste odsustvo sa posla/skraćeno radno vreme radi nege). U slučaju povećanja potrebnog stepena nege za najmanje jedan stepen taj član porodice može ponovno dobiti naknadu tokom odsustva sa posla radi nege ako ponovo zatraži to pravo odn. ako postoji novi sporazum o odsustvu sa posla ili skraćenom radnom vremenu radi nege.

Koliki je iznos naknade tokom odsustva sa posla radi nege i kako se izračunava?

Osnovni iznos naknade tokom odsutnosti sa posla radi nege zavisi od dohotka i u načelu se odobrava u istom iznosu kao i naknada za nezaposlene (55 % dnevnog neto dohotka, izračunava se na osnovu prosečnog bruto dohotka), ali najmanje u iznosu mesečnog praga za minimalni dohodak od nepunog radnog vremena (475,86 EUR u 2021.).

Osobe koje su u svrhu odsustva sa posla radi nege odustale od primanja naknade za nezaposlene ili pomoći u slučaju nužde imaju pravo na dnevnu naknadu tokom odsustva sa posla radi nege u iznosu dnevne naknade za nezaposlene ili dnevne pomoći u slučaju nužde koju su primali pre početka odsustva s posla radi nege ili dopusta za brigu o članovima porodice, ali najmanje u iznosu mesečnog praga za minimalni dohodak od nepunog radnog vremena (vidi gore). Kod osoba koje zbog dohotka partnerke ili partnera nisu dobijale novčanu pomoć, ali su imale zdravstveno i penzijsko osiguranje

kod AMS-a, naknada tokom odsustva sa posla radi nege ponovno će se obračunati. I osobe bez zaposlenja ostvaruju pravo na naknadu tokom odsustva sa posla radi nege u svakom slučaju najmanje u iznosu mesečnog praga za minimalni dohodak od nepunog radnog vremena.

U slučaju skraćenog radnog vremena radi nege (npr. skraćeno radno vreme radi nege člana porodice) osnovni iznos iznosi 55 % razlike između prosečnog bruto dohotka izračunatog u skladu sa naknadom za nezaposlene i dohotka od rada primanog za vreme skraćenog radnog vremena radi nege bez vanrednih plaćanja. Deca koja imaju pravo na izdržavanje osim toga ostvaruju pravo na dodatke za decu (Kinderzuschläge).

Kako i kod koje službe mogu zatražiti naknadu tokom odsustva sa posla radi nege?

O odobravanju, oduzimanju ili ponovnom obračunu naknade tokom odsustva sa posla radi nege odlučuje servis Ministarstva za socijalna pitanja, ispostava Štajerska. Na interne

stranici servisa Ministarstva za socijalna pitanja možete preuzeti obrazac zahteva (link u Prilogu na)

Ako se zahtev podnese **u roku od dve sedmice** od početka odsustva sa posla radi nege, skraćenog radnog vremena radi nege ili odsustva za brigu o članovima porodice, naknada tokom odsustva sa posla radi nege se odobrava od početka te mere. Ako se zahtev podnese nakon tog roka, ali pre završetka odsustva sa posla radi nege, skraćenog radnog vremena radi nege ili odsustva za brigu o članovima porodice, naknada tokom odsustva sa posla radi nege odobrava se od dana podnošenja zahteva.

Obratite pažnju:

Zahtevi podneseni nakon završetka odsustva sa posla radi nege, skraćenog radnog vremena radi nege ili odsustva za brigu o članovima porodice biće odbijeni zbog kašnjenja.

...a šta je sa odsustvom za palijativnu brigu o članovima porodice?

Takođe imate mogućnost da zatražite odsustva radi pružanja palijativne brige o članovima uže porodice odn. vrlo teško bolesnoj deci koja žive u istom domaćinstvu ili promenu radnog vremena. Krug ljudi zbog kojeg možete zatražiti odsustvo sa posla proteže se na

- vašu suprugu ili vašeg supruga
- vašu životnu partnerku ili vašeg životnog partnera i njenu odn. njegovu decu
- vašu registriranu partnerku ili vašeg registriranog partnera te njenu ili njegovu decu,
- vaše roditelje, dedove i bake, usvojitelje i hranitelje
- vašu decu, unuke, usvojenu decu, pastorke i decu u hraniteljskim porodicama
- vašu braću i sestre i
- vašeg svekra i vašu svekrvu, vašeg tasta i vašu taštu.

Pritom se radi o neplaćenom dopustu ili o skraćanju odn. promeni radnog vremena. Ako primete naknadu za nezaposlene ili pomoć u slučaju nužde, radi pratnje članova porodice možete se odjaviti od te pomoći i u to vreme ne morate biti na raspolaganju na tržištu rada. Mogućnost odsustva s posla radi palijativne nege osim toga imaju i osobe koje imaju zdravstveno i penzijsko osiguranje kod AMS-a, ali zbog uračunavanja dohotka partnerke ili partnera nemaju pravo na pomoć u slučaju nužde.

Jedno i drugo možete pisanim putem zatražiti kod svog poslodavca za početak u trajanju od najviše tri meseca. To morate učiniti najkasnije pet dana pre planiranog početka. Morate obrazložiti razlog te mere (npr. lekarsko mišljenje) i srodstvo sa članom porodice kojem je potrebna nega. Moguće je produženje na šest meseci. Najkasnije 10 dana pre planiranog produženja o tome morate obavestiti pisanim putem. Radi pratnje teško bolesnom detetu dopust za skrb o članu porodice možete najpre zatražiti u trajanju od najviše pet meseci; moguće je produženje na najviše devet meseci.

U tim rokovima poslodavac protiv toga može podneti žalbu sudu. Ali i u tom slučaju možete započeti odsustvo. Samo ako sud donese privremenu meru kojom se zbog hitnih potreba u preduzeću do daljeg zabranjuje početak odsustva, ono se privremeno nećete moći koristiti.

Od trenutka obaveštenja o odsustvu zbog brige o članu porodice pa do četiri sedmice nakon njegovog završetka zaštićeni ste od otkaza. Radi sigurnosti za vreme odsustva i dalje imate zdravstveno i penzijsko osiguranje. Osim toga zadržavate i prava na otpremninu.

Hoću li za vreme odsustva za palijativnu brigu o članu porodice dobiti naknadu tokom odsustva radi nege?

Potpuni izostanak dohotka može uzrokovati velika finansijska opterećenja. Zato i za vreme trajanja odsustva za palijativnu brigu o članovima porodice postoji pravo na naknadu tokom odsustva sa posla radi nege koja se obračunava kao u slučaju

odsustva sa posla radi nege. I obrazac tog zahteva možete pronaći na internet stranici servisa Ministarstva za socijalna pitanja (link u Prilogu na)

Osim toga Ured saveznog kancelara omogućava finansijsku pomoć za osobe koje neguju člana porodice u obliku kompenzacije u teškim okolnostima (Härteausgleich) u trajanju od najviše devet meseci . Preduslov za to je da odsustvo sa posla uzrokuje finansijske poteškoće. O tome se radi kad ponderisani prosečni dohodak domaćinstva (zavisno o broju i dobi osoba) zbog gubitka dohotka padne ispod 850,00 EUR mesečno. Prosečni iznos novčane potpore 2018. godine iznosio je 357,45 EUR mesečno (u rasponu od 20,03 EUR do 1.530 EUR mesečno zavisno o dohotku pojedinog domaćinstva). Na tu finansijsku potporu ne postoji pravo, ali se na nju može računati ako se ispune svi preduslovi. Za to koristite obrazac zahteva za naknadu tokom odsustva sa posla radi nege (link u Prilogu na)

U okviru Saveznog zakona o naknadi za negu osoba koja preuzima brigu ili pratnju takođe može direktno primati naknadu za negu; treba da je zatraži osoba kojoj je potrebna nega kod službe koja isplaćuje naknadu za negu. Osim toga osobi kojoj je potrebna nega na zahtev se može odobriti predujam u iznosu 3. stepena odn., ako je naknada za negu 3. stepena već priznata, u iznosu 4. stepena.

Dodatne informacije o granicama prihoda i podnošenju zahteva možete dobiti u servisu Familienservice (✉ vidi Prilog) i na internet stranici Ureda saveznog kancelara (link u Prilogu na 📞) odn. u brošurama 📖 **Odsustvo za brigu o članovima porodice** i 📖 **EIN:BLICK 7 – Finansije**, Ministarstvo za socijalna pitanja. Za telefonska pitanja dostupan vam je i servis za građane Ministarstva za socijalna pitanja (✉ vidi Prilog).

Mogu li dobiti podsticaj za 24satnu brigu?

Od 1.7.2007. postoje zakonske osnove za zakonske ugovorne odnose o brizi u privatnim domaćinstvima. Takvi ugovorni odnosi o brizi mogu se sklopiti ugovorom o delu sa nesamost-

alnim licima koji se brinu o licima ili ugovorom sa društveno korisnim ponuđačima (npr. socijalnom službom) ili zapošljavanjem samostalnog lica koje obavlja brigu.

Uz tako nastale dodatne troškove pod određenim uslovima mogu se odobriti finansijski podsticaji:

- postojanje odnosa o brizi u okviru kojeg se pruža briga u smislu Zakona o kućnoj brizi,
- pravo na naknadu za negu u minimalnom iznosu 3. stepena naknade za negu prema domaćim pravnim propisima,
- nužnost 24-satne brige; u slučaju primanja naknade za negu od 5. stepena po pravilu će se računati da je takva briga nužna. Kod primaoca naknade za negu 3. i 4. stepena nužnost 24-satne brige proveravaju nadležne pokrajinske službe servisa Ministarstva za socijalna pitanja po službenoj dužnosti.

Obratite pažnju, na to da u vremenima za koja je dogovoreno odsustvo sa posla radi nege ili skraćeno radno vreme radi nege nije moguće dobiti podsticaj za 24-satnu brigu.

Od 1.1.2009. lice koje obavlja brigu mora

- posedovati teoretsko obrazovanje koje u bitnim delovima odgovara obrazovanju za zanimanje Heimhelfer/Heimhelfer, ili
- najmanje šest meseci u smislu Zakona o kućnoj brizi ili Zakona o obavljanju privredne delatnosti (Gewerbeordnung) obavlja odgovarajuću brige o podnosiocu zahteva za dobijanje podsticaja ili
- posedovati stručno ovlašćenje za provođenje nege uz uputstva i pod nadzorom diplomiranog zdravstvenog radnika i negovatelja u skladu sa Zakonom o zdravstvenoj nezi i nezi bolesnika ili uz uputstva i pod nadzorom lekara u skladu sa Zakonom o lekarima 1998.

Koje se granice prihoda primenjuju na taj podsticaj?

Podsticaj se može odobriti ako ukupan mesečni neto dohodak osobe kojoj je potrebna nega ne prelazi iznos od 2.500,00 EUR. U slučaju promenljivog dohotka dvanaestina dohotka ostvarenog u kalendarskoj godini smatra se mesečnim dohotkom. Ta granica prihoda se za svakog se člana porodice koji ima pravo na izdržavanje povećava za 400,00 EUR, a za člana porodice sa invaliditetom koji ima pravo na izdržavanje za 600,00 EUR.

Dohotkom se u načelu smatra zbir svih sredstava koje osoba prima iz trajnih izvora prihoda u novcu ili stvarima i koja se mogu potrošiti bez smanjivanja imovine. U dohodak se, između ostalog, ne ubrajaju naknada za negu, vanredna plaćanja, dečji dodaci, novčana naknada za brigu o deci, dodaci za studente ili dodaci za stanovanje.

Ako je dohodak veći od određene granice prihoda za manje od iznosa maksimalne novčane pomoći (1.100,00 EUR u slučaju dva zaposlenja, 550,00 EUR u slučaju jednog zaposlenja), razlika se ipak može odobriti kao novčana pomoć, ako iznosi najmanje 50,00 EUR.

Obratite pažnju:

Podsticaj se može iskoristiti nezavisno o imovini osobe kojoj je potrebna nega.

Koji je iznos podsticaja i gde ga mogu zatražiti?

Visina podsticaja koji se isplaćuje dvanaest puta godišnje zavisi o tome jesu li nesamostalna lica koja obavljaju brigu ili samostalna lica koja obavljaju brigu zaposleni.

Ako su zaposlene dve osobe sa nesamostalnom delatnošću, novčana pomoć iznosi 1.100,00 EUR mesečno, a u slučaju jednog zaposlenja 550,00 EUR mesečno. U slučaju dva samostalnih lica koja obavljaju brigu moguće je isplatiti

podsticaj od 550,00 EUR, a za jedno lice koje obavlja brigu polovinu tog iznosa.

Kao prvo mesto za sva pitanja u vezi s tim na raspolaganju vam stoji Ministarstvo za socijalna pitanja. Ovde možete i predati zahtev za podsticaj (📄 zahtev vidi u Prilogu). Informacije o nezi članova porodice možete dobiti u servisu za građane Ministarstva za socijalna pitanja. Dodatne informacije možete pronaći u brošuri 📖 **24-satna briga kod kuće** (i u lako razumljivoj verziji), Ministarstva za socijalna pitanja.

Za detaljnije informacije i za sva pitanja u vezi s osobama s invaliditetom na raspolaganju vam rado stoji **servis Ministarstva za socijalna pitanja** (📧 vidi Prilog).

Što je Austrijski sertifikat kvaliteta za agencije za posredovanje 24satne brige?

Lica koja obavljaju brigu u Austriji osobama kojima je potrebna briga šalju agencije za posredovanje. Za proveru kvalitete tih agencija razvijen je Austrijski sertifikat za agencije za posredovanje 24-satne brige (ÖQZ-24). Sertifikat ÖQZ-24 dodeljuje se na osnovu dobrovoljnosti, a agencijama za posredovanje koje ispunjavaju i više standarde kvalitete od onih koji su predviđeni zakonskim propisima pruža mogućnost da to i dokažu u okviru postupka sertifikacije.

Sertifikat se dodeljuje na period od tri godine. Nakon toga moguća je resertifikacija. U slučaju prekršaja sertifikat se može oduzeti.

Sertifikat ÖQZ-24 treba biti vidljivi znak visokog kvaliteta i treba da prinosi poboljšanju situacije za sve učesnike.

Detaljnije informacije o sertifikatu ÖQZ-24 možete pronaći na oeqz.at ili na sozialministerium.at.

S kim mogu razgovarati o svojim brigama?

Nega i briga o članovima porodice kojima je potrebna pomoć predstavlja veliko psihičko opterećenje. Tipične su posledice kućne nege stres i preopterećenost, ali i strah i zabrinutost zbog onoga što donosi budućnost. **Razgovor sa članovima porodice** namenjen je obradi psihičkih problema koji se mogu javiti zbog opterećenja negom. Na taj način se želi održati odn. poboljšati lično zdravlje.

Tim razgovorima identifikuju se mogući individualni postupci i ukazuje se na dostupnu pomoć, npr.

- osveščivanje o svojim jakim strana,
- prepoznavanje ličnih granica,
- držanje do lične dobrobiti,
- informisanje i poučavanje o savladavanju situacije.

Za mogućnost takvog razgovora dostupni su vam psihologkinje i psiholozi. Razgovor je **besplatan** i po želji se može obaviti kod kuće ili na nekom drugom mestu. Nakon toga po potrebi možete dogovoriti i drugi sastanak.

Gde mogu dobiti informacije i savet o kućnoj nezi?

Osim toga imate mogućnost zatražiti **besplatnu kućnu posetu diplomiranog zdravstvenog radnika ili negovatelja**. Tu se utvrđuje stvarna situacija sa negom te se o njoj sveobuhvatno savetuje i informiše kako bi se osigurali što bolji okvirni uslovi za svakodnevnu brigu. U prvom planu pritom su praktični saveti za negu (npr. promena položaja, održavanje higijene itd.), ali i specifične informacije, na primer o pribavljanju pomagala, ponudi socijalnih usluga ili o naknadi za negu.

Centar kompetencija o osiguranju kvalitete u kućnoj nezi pri Fondu za socijalno osiguranje za samostalne delatnosti u celoj Austriji organizuje i koordiniše kućne posete diplomiranih

zdravstvenih radnika i negovatelja, ali i razgovore sa članovima porodice. Preduslov za to je primanje naknade za negu, obe su ponude besplatne (✉ vidi Prilog).

Nega – Usluge

Što mi donose socijalne usluge, ko ih nudi i na koje grupe zanimanja se odnose?

Ako vam je potrebna nega, socijalne usluge mogu vam olakšati život i omogućiti da ostanete u svom stanu. Takve usluge pre svega nude dobrotvorne ustanove, ali ih pružaju i savezne pokrajine i opštine. Vrsta i ponuda socijalnih usluga razlikuju se u različitim saveznim pokrajinama. Radi se na širenju na celu državu.

O praktičnoj implementaciji brinu različite grupe zanimanja, pogotovo stručnjaci na polju zanimanja socijalne brige i zdravstva. Važan korak prema poboljšanju zanimanja koja se bave starim osobama i osobama sa invaliditetom predstavlja **sporazum o zanimanjima u socijalnoj brizi između Saveza i pokrajina na osnovu člana 15.a Saveznog ustavnog zakona (B-VG)**. Tim sporazumom koji je stupio na snagu u julu 2005. pokrajine su se obavezale da će za celu Austriju doneti

jedinstveni propis o opisu zanimanja, područjima delovanja i strukovnom obrazovanju za zanimanja u socijalnoj brizi.

Zanimanjima u socijalnoj brizi pritom se smatraju **Fachsozialbetreuerin/Fachsozialbetreuer** i **Diplom-Sozialbetreuerin/Diplom-Sozialbetreuer** smerovima za rad sa starijim osobama, rad sa osobama sa invaliditetom i pratnju osoba s invaliditetom, **Diplom-Sozialbetreuerin/Diplom-Sozialbetreuer** smerom za rad sa porodicama te **Heimhelferin/Heimhelfer** kao predviđeni u svim saveznim pokrajinama.

Savez je izvršio određena usklađivanja pravnih propisa koji se odnose na zdravstvenu negu i negu bolesnika sa kojima je povezano povećanje kvalitete **obrazovanja** za te grupe zanimanja, a koje i vama kao osobi kojoj se pruža briga trebaju osigurati bolju brigu. Tako je kod zanimanja Heimhelferin/Heimhelfer, Fachsozialbetreuerin/Fachsozialbetreuer i Diplom-Sozialbetreuerin/Diplom-Sozialbetreuer sa smerom za pratnju osoba sa invaliditetom uveden modul „Pomoć u pružanju osnovne brige“. Zanimanja Fachsozialbetreuerin/

Fachsozialbetreuer sa smerom za rad sa starijim osobama i rad sa osobama sa invaliditetom te Diplom-Sozialbetreuerin/ Diplom-Sozialbetreuer sa smerom za rad sa porodicama prolaze i obrazovanje za zanimanje Pflegeassistentin/Pflegeassistent). 2007. godine uvedena su i obrazovanja u skladu s tim sistemom.

U saveznim pokrajinama doneseni su odgovarajući **pokrajinski zakoni** za zanimanja u socijalnoj brizi. Sporazumom koji su pokrajine sprovele Zakon o zanimanjima u socijalnoj brizi takođe se želi povećati **privlačnost te grupe zanimanja** pogotovo stvaranjem modularnog sistema obrazovanja, jedinstvenih standarda kvaliteta i obrazovanja, jedinstvenog priznavanja diploma i propusnošću između pojedinih grupa zanimanja i opsežnim usklađivanjem opisa zanimanja i naziva zanimanja.

Time ne samo da se **povećava vrednost** zanimanjima u socijalnoj brizi i **šanse** i **mobilnost** na tržištu rada, nego se značajno doprinosi i **poboljšanju kvaliteta** u praksi. A to treba da ide u prilog svima vama kojima je briga potrebna.

Socijalne usluge – koje dolaze u obzir za mene?

Pomoć u kući (Heimhilfe)

Pomoć u kući služi za pružanje brige i pomoći osobama svih starosnih grupa kojima je potrebna pomoć u vođenju domaćinstva i svakodnevnim aktivnostima. U usluge pomoći u kući posebno se ubrajaju:

- poslovi vođenja domaćinstva
- pomoć u nabavci izvan stambenog prostora
- pomoć u održavanju i podsticanju telesne dobrobiti
- ispunjavanje osnovnih društvenih potreba kroz održavanje i podsticanje samostalnosti
- pomoć starijim osobama / pomoć u nezi / asistiranje u nezi

Mobilna pomoć i briga obuhvataju brigu o društvenoj i telesnoj dobrobiti osoba svake dobi kroz celovito pomaganje sa

ciljem podsticanja, podupiranja, održavanja i nadopunjavanja sposobnosti osoba kojima se pruža briga, pogotovo:

- u održavanju domaćinstva kroz potporu u vođenju domaćinstva
- u održavanju i podsticanju telesne dobrobiti, npr. kroz pomoć u održavanju lične higijene, pri odevanju, pripremi obroka, sprovođenju osnovnih tehnika nege, posmatranju bolesnika, sprovođenju osnovnih tehnika mobilizacije, hranjenju i sprovođenju dijeta pod nadzorom stručnjaka
- u ispunjavanju osnovnih društvenih potreba, npr. pratnja kod državnih službi i lekara, podsticanje na samostalno obavljanje svakodnevnih aktivnosti itd.

Prije stupanja na snagu Sporazuma o zanimanjima u socijalnoj brizi između Saveza i pokrajina na osnovu čl. 15.a Saveznog ustavnog zakona (B-VG) u saveznim pokrajinama jednim delom postojali su različiti nazivi zanimanja iz ove grupe. Kako bi se osobama sa zanimanjem Sozialbetreuerin/Sozialbetreuer olakšao prelaz u novi sistem, oni koji su obrazovanje

završili ranije, mogli su da zadrže ranije nazive zanimanja. Svi oni koji rade od 2007. godine, nose gore naveden nove nazive zanimanja (vidi pod → „Šta mi donose socijalne usluge, ko ih nudi i na koje se grupe zanimanja odnose?“ na 60. stranici).

Višesatna pratnja u svakodnevnicima i usluge za rasterećenje (Mehrständige Alltagsbegleitung und Entlastungsdienste)

Misli se na ponude višesatne brige o klijentkinjama i klijentima i na podsticaje i održavanje samoodređenog življenja.

Dnevni centri/dnevna nega (Tageszentren/ Tagespflege)

U dnevnom se centru preko nedelje, a delom i vikendom, brine o osobama kojima je potrebna nega i koje žive kod kuće. Ta ponuda koja se može koristiti po danu posebno rasterećuje osobe koje neguju člana porodice.

Porodična pomoć (Familienhilfe)

Porodična pomoć služi za savladavanje teških porodičnih situacija (npr. bolest osobe koja vodi domaćinstvo, rizične trudnoće, briga o deci sa invaliditetom, psihičko preopterećenje itd.). S njom se pomaže u svakodnevnom životu i vođenju domaćinstva i preuzimanju brige o deci. Porodičnu pomoć pružaju zanimanja Diplomsozialbetreuerin/ Diplomsozialbetreuer sa težištem na radu sa porodicama, a dostupna je na pola dan ili celi dan.

Kućna nega bolesnika (Hauskrankenpflege)

Kućna nega bolesnika je nega i briga o klijentkinjama i klijentima u njihovom stambenom prostoru. Tu negu sprovode osobe koje su na osnovu saveznih zakonskih propisa za to ovlašćene (Zakon o zdravstvenoj nezi i nezi bolesnika). Nega obuhvata sve vrste bolesti i sve starosne grupe. Ona takođe obuhvata upućivanje, savetovanje i praćenje članova porodice i drugih osoba koje učestvuju u brizi i nezi. Predstavlja se

individualni plan nege i odgovarajući aranžman brige. Nega i briga koju pružaju zanimanja Diplom-Gesundheits- und Krankenpflegerin, Pflege(fach)assistentin/Pflege(fach)assistent, i brigu koju pružaju zanimanja Heimhelferin/Heimhelfer i Sozialbetreuerin/Sozialbetreuer imaju za cilj da vam pomognu kako bi se vaši resursi oporavili, sačuvali odn. poboljšali. Propisi za sprovođenje kućne nege bolesnika razlikuju se u različitim saveznim pokrajinama.

Kompetencije više službe (gehobener Dienst) u zdravstvenoj brizi i nezi bolesnika u medicinskoj dijagnostici i terapiji obuhvataju sprovođenje medicinskih dijagnostičkih i terapijskih mera na ličnu odgovornost prema uputstvima lekara.

Kućna medicinska nega bolesnika odobrava se pak za isti osigurani slučaj u trajanju od najviše 4 sedmice. Nakon toga odobrava se uz dozvolu glavnog lekarke ili lekara koji je obavio pregled. Ako postoji uput zavoda za zdravstveno osiguranje, troškove preuzima odgovarajuće zdravstveno

osiguranje. U protivnom visinu troškova morate razjasniti sa dotičnim pružaoцем mobilne kućne nege bolesnika.

Hrana na točkovima/dostava hrane/usluga jelovnika (Essen auf Rädern/Essenzustellung/Menüservice)

Pod hranom na točkovima misli se na jednokratnu ili stalnu dostavu obroka osobama koje se ne mogu pobrinuti za svakodnevni topli ručak. Hrana na točkovima nudi se u različitim oblicima (duboko smrznuto, toplo) i sa različitom hranom (normalna hrana, hrana za dijabetičare itd.).

Usluga posete (Besuchsdienst)

Usluga posete ponuda je koja služi (ponovnoj) uspostavi, održavanju i podsticanju društvenih kontakata usamljenih osoba i/ili osoba kojima je potrebna nega. Uslugu poseta najčešće sprovode volonteri uz stručnu pratnju.

Telefon za hitne pozive/poziv za pomoć (Notruftelefon/Rufhilfe)

Telefon za hitne pozive osobama s telesnim invaliditetom omogućuje danonoćni poziv za pomoć. Zahvaljujući tehničkom sistemu moguće je pokrenuti automatski poziv za pomoć.

Organizovana pomoć komšija(Organisierte Nachbarschaftshilfe)

U okviru organizovane pomoći komšija sprovode se aktivnosti u stambenom prostoru. Ta služba se odvija pod nadzorom i u saradnji sa drugim stručnjacima. Pravni odnosi u organizovanoj pomoći komšija različito su uređeni u organizacijama i savezним pokrajinama.

Mobilne terapijske usluge (Mobile therapeutische Dienste)

Mobilna fizikalna i radna terapija i logopedija je kompletna rehabilitacija pacijentkinja i pacijenata u privatnom stambenom prostoru s ciljem održavanja i vraćanja što veće samostalnosti i kvalitete života. Provodi se u skladu s saveznim zakonskim propisima.

Savetovanje za članove porodice (Angehörigenberatung)

Savetovanje za članove porodice obuhvata pomoć za samopomoć za članove porodice osoba kojima je potrebna nega i briga. Uslugu pružaju za to obrazovane osobe a ona, zavisno od savezne pokrajine, obuhvata praktična uputstva za negu, informacije o ponudi nege i brizi, finansijsku pomoć itd. pa sve do osnivanja i praćenja grupa samopomoći.

Najam pomagala za negu (Verleih von Pflegebehelfen)

U nekim saveznim pokrajinama ponuđači mobilnih zdravstvenih i socijalnih usluga izvan bolnica iznajmljuju pomagala za negu. Ta ponuda obuhvata i individualno prilagođavanje pomagala i uputstva o njihovoj upotrebi

Usluga pranja veša (Wäschepflegedienst)

Usluga pranja veša u ponudi je za osobe koje se zbog bolesti, dobi i invaliditeta ne mogu same pobrinuti za čist veš. U okviru te usluge veš se preuzima, pere, pegla, ako je nužno odvozi se u perionicu, po potrebi se popravlja i na kraju opet dostavlja.

Usluga čišćenja (Reinigungsdienst)

Pod uslugom čišćenja misli se na preuzimanje teških poslova u domaćinstvu kao što su generalno čišćenje, pranje prozora, održavanje vrata, nameštaja i podova. To je ponuda za osobe

koje zbog bolesti, dobi ili invaliditeta ne mogu same da obavljaju te poslove.

Usluga popravaka (Reparaturdienst)

Ako osobe zbog bolesti, dobi ili invaliditeta više ne mogu same da obavljaju potrebne servise i popravke u domaćinstvu, ili ne mogu izvršiti adaptacije potrebne za osobe sa invaliditetom (npr. montaža rukohvata), pomoći će im usluga popravki. Ipak, ne obavljaju se poslovi vezani uz koncesiju ili opasni poslovi.

Usluge prevoza (Fahrtendienste)

Zavisno od savezne pokrajine osigurane su različite ponude specijalnih usluga prevoza odn. popusti na cene karata za javna sredstva prevoza. Za detaljnije informacije o tome obratite se odgovarajućoj okružnoj upravi, opštinskoj kancelariji ili gradskoj upravi. Informacije možete pronaći i na internet portalu BIZEPS (link u Prilogu pod). U Beču i okruženju za naručivanje prevoza iz svih bolnica i u sve bolnice, za

lekare specijaliste, grupne vežbe ili fizikalnu terapiju od 1.1.2013. dostupna je Centrala za usluge prevoza Austrijskog zdravstvenog osiguranja (Fahrtendienstzentrale der Österreichischen Gesundheitskasse) (link u Prilogu pod).

Lična asistencija (Persönliche Assistenz)

Tako se naziva sveobuhvatna pomoć osobama sa invaliditetom sa ciljem da im se osigura što nezavisniji i samoodređeniji život, a time i ostanak u vlastitom stanu. Dotične osobe biraju ličnog asistenta ili asistentkinju, upućuju ih i definišu konkretne zadatke.

Detaljnije informacije možete pronaći pod sliö.at oder wag.or.at. Detaljnije informacije možete pronaći u Savetniku **PERSÖNLICHE ASSISTENZ**, BIZEPS, te na bizeps.or.at (BIZEPS, i vidi Prilog).

Palijativna briga i mobilna palijativna briga (Sterbebegleitung und Mobile Hospizbetreuung)

Time se misli na brigu o osobama u posljednjoj fazi života i o brizi o članovima njihove porodice. Usluge se pružaju u kućnom okruženju, ali i u stacionarnim ustanovama. Sprovodi ih interdisciplinarni tim koji pruža celovitu brigu.

Usluge ustanove za palijativnu brigu po želji se mogu koristiti danju, noću ili celodnevno (vidi na [🇺🇦 hospiz.at](https://www.hospiz.at)).

Navedeni opisi uglavnom se temelje na informacijama udruženja Bundesarbeitsgemeinschaft Freie Wohlfahrt BAG (vidi na [🇺🇦 freiewohlfahrt.at](https://www.freiewohlfahrt.at)). Na internetu možete pronaći relevantne informacije, npr. na Internet stranici udruženja Dachverband Wiener Sozialeinrichtungen na [🇺🇦 dachverband.at](https://www.dachverband.at) za Beč i okruženje.

Detaljnije informacije možete pronaći na internet stranici [🇺🇦 info.service.sozialministerium.at](https://www.info.service.sozialministerium.at). Ova informativna plat-

forma Ministarstva za socijalna pitanja između ostalog sadrži i sakupljene ponude vezanih za kućnu negu i pomoć u vođenju domaćinstva u Austriji. Osim toga ti sakupljeni podaci donose pregled postojeće ponude u vašoj regiji.

Koliko koštaju te usluge?

Troškovi usluga zavise o vrste usluge i vašem dohotku, pri čemu se u obzir uzima i naknada za negu. Razlikuju se i po ponuđačima i moguće su regionalne razlike. Stvarne troškove možete saznati direktno kod ponuđača socijalnih usluga.

Nega – Domovi

Nega kod kuće više nije moguća. Koje alternative postoje?

Ponuda domova jako se razlikuje u pojedinim saveznim pokrajinama. U načelu možemo razlikovati domove za starije (Altenheim), penzionere (Pensionistenheim) odn. domove za starije (Seniorenheim) i domove za negu (Pflegeheim), iako postoje mnogi domovi za penzionere sa pridruženim odjeljenjem za negu. Prijem je često vezan uz određene uslove. Tako u nekim domovima ne primaju osobe sa intelektualnim poteškoćama ili psihički bolesne osobe, dok su drugi domovi za negu rezervisani za osobe koje primaju naknadu za negu minimalno 3. odn. 4. stepena (zavisu o savezne pokrajine).

Domovi se vode kao javne ustanove određene pokrajine, opštine ili zajednice opština, ili kao privatni domovi (npr. verskog udruženja). Detaljnije informacije o tome i o brizi u ustanovi za palijativnu brigu možete pogledati u brošuri

 EIN:BLICK 4 – Starije osobe, Ministarstvo za socijalna pitanja.

Konkretno usluge doma i troškovi proizlaze iz ugovora sa domom koji je uređen Zakonom o ugovaranju domova (Heimvertragsgesetz). Vlasnice i vlasnici domova i pre vašeg prijema u dom moraju vas obavestiti o ponuđenim uslugama. Ako je usluga nosioca doma neodgovarajuća, imate pravo na smanjenje troškova. Visina zavisi o trajanju i ozbiljnosti nedostatka. Pravo na smanjenje troškova važi i za usluge na kojima dom ostvaruje uštedu ako je osoba smeštena u domu odsutna više od tri dana.

Više o ovoj temi možete pronaći na sozialministerium.at pod Pfllege (Nega) i na konsumentenfragen.at.

Informaciju o tome koji domovi postoje u vašem okruženju možete dobiti u nadležnoj opštinskoj kancelariji ili okružnoj upravi odn. u gradskoj službi. Detaljnije informacije možete pronaći na internet stranici www.infoservice.sozialministe-

rium.at i u priručniku Demenzhandbuch – Betreuungsangebote für demenziell erkrankte Menschen.

Koliko košta mesto u domu?

Visina troškova doma jako se razlikuju i zavise o više činjenica. To zavisi od toga u kojoj se saveznoj pokrajini dom nalazi i o tome radi li se o javnoj ili privatnoj ustanovi.

U mnogim domovima naknade se sastoje od osnovnog iznosa i dodatka koji zavisi od opsega potrebne nege (najčešće na osnovu klasifikacije za naknadu za negu u skladu s državnim pravnim propisima).

Detaljnije informacije možete pronaći na internet stranici infoservice.sozialministerium.at. Najbolje je da se o tačnim i pre svega aktualnim troškovima raspitate u upravi određenog doma.

Ko pokriva troškove?

Uz naknadu za negu i penziju za pokrivanje troškova doma uzimaju se i drugi dohoci u obzir. Ako vaš dohodak nije dovoljan za pokrivanje svih troškova doma, najčešće će preostali iznos pokriti nosilac socijalne pomoći odn. minimalne naknade. U tom će vam slučaju mesečno ostati 20 % penzije i vanredna plaćanja i 46,70 EUR naknade za negu. Tačne informacije o tome možete dobiti u određenom domu za starije i negu, u nadležnom opštinskoj kancelariji ili okružnoj upravi odn. u gradskoj upravi.

Obratite pažnju:

Od 1.1.2018. u okviru socijalne pomoći nije dopušteno radi pokrivanja troškova nege služiti se imovinom osoba primljenih u ustanove za negu, članova njihovih porodice, naslednica odn. naslednika i poklonoprimca (otpada regres za negu).

Prilog

✉ **Adrese internet**
👉 **stranica/linkovi**

Sozialministeriumservice – Zentrale
(Servis Ministarstva za socijalna
pitanja – Centrala)

Babenbergerstraße 5, 1010 Wien

T: 05 99 88 31

F: 05 99 88-2266

SMS für Gehörlose 0664 857 49 17

E: post@sozialministeriumservice.at

W: sozialministeriumservice.at

Ispostave u pokrajinama

Gradišće

Neusiedler Straße 46,

7000 Eisenstadt

T: 02682 64 0 46

F: 05 99 88-7412

E: post.burgenland@sozialministeriumservice.at

W: sozialministeriumservice.at

Koruška

Kumpfgasse 23–25, 9020 Klagenfurt

T: 0463 5864-0

F: 05 99 88-5888

E: post.kaernten@sozialministeriumservice.at

W: sozialministeriumservice.at

Donja Austrija

Daniel Gran-Straße 8/3,

3100 St. Pölten

T: 02742 31 22 24

F: 05 99 88-7655

E: post.niederoesterreich@sozialministeriumservice.at

W: sozialministeriumservice.at

Gornja Austrija

Gruberstraße 63, 4021 Linz

T: 0732 7604-0

F: 05 99 88-4400

E: post.oberoesterreich@sozialministeriumservice.at

W: sozialministeriumservice.at

Salzburg

Auerspergstraße 67a, 5020 Salzburg

T: 0662 88 983-0

F: 05 99 88-3499

E: post.salzburg@sozialministeriumservice.at

W: sozialministeriumservice.at

Štajerska

Babenbergerstraße 35, 8020 Graz

T: 0316 70 90

F: 05 99 88-6899

E: post.steiermark@sozialministeriumservice.at

W: sozialministeriumservice.at

Tirol

Herzog Friedrich-Straße 3,

6020 Innsbruck

T: 0512 563 101

F: 05 99 88-7075

E: post.tirol@sozialministeriumservice.at

W: sozialministeriumservice.at

Vorarlberg

Rheinstraße 32/3, 6900 Bregenz

T: 01 588 31

F: 05 99 88-7205

E: post.vorarlberg@sozialministeriumservice.at

W: sozialministeriumservice.at

Beč

Babenbergerstraße 5, 1010 Wien

T: 01 588 31

F: 05 99 88-2266

E: post.wien@sozialministeriumservice.at

W: sozialministeriumservice.at

**Servisi,
poveznice i internetske stranice**

**Ministarstvo za socijalna pitanja
/ Servis za građanke i građane
(Sozialministerium / Service für
Bürgerinnen und Bürger)**

Stubenring 1, 1010 Wien

T: 01 711 00-86 22 86

E: [buergerservice@
sozialministerium.at](mailto:buergerservice@sozialministerium.at)

W: [sozialministerium.at/Services/
Service-fuer-Buergerinnen-und-
Buerger.html](http://sozialministerium.at/Services/Service-fuer-Buergerinnen-und-Buerger.html)

Info servis (Infoservice)

W: infoservice.sozialministerium.at

**Informacije o naknadi tokom od-
sustva s posla radi nege**

W: [sozialministeriumservice.at/
Finanzielles/
Pflegeunterstuetzungen/
Pflegekarenz_und_-teilzeit/
Pflegekarenz_und_-teilzeit.de.html](http://sozialministeriumservice.at/Finanzielles/Pflegeunterstuetzungen/Pflegekarenz_und_-teilzeit/Pflegekarenz_und_-teilzeit.de.html)

**Zahtev za naknadu tokom odsustva
sa posla radi nege / naknadu tokom
dopusta za brigu o članovima
porodice (Antrag Pflegekarenzgeld/
Familienhospizkarenz-Zuschuss)**

W: [sozialministeriumservice.at/
Downloads/pflege_
pflegekarenzgeld_pflegekarenz_
antrag_bundesweit.doc](http://sozialministeriumservice.at/Downloads/pflege_pflegekarenzgeld_pflegekarenz_antrag_bundesweit.doc)

W: [sozialministeriumservice.at/
Downloads/pflege_
pflegekarenzgeld_
familienhospizkarenz_antrag_
bundeswe.doc](http://sozialministeriumservice.at/Downloads/pflege_pflegekarenzgeld_familienhospizkarenz_antrag_bundeswe.doc)

**Online zahtev za odsustvo sa
posla radi nege (OnlineAntrag
Pflegekarenz)**

W: [www.formularservice.gv.at/site/
fsrv/user/formular.aspx?pid=
b74a92e8b7ba4434a1adff6eb9
a8f8ad&pn=B00dc4768dd1040
ffb2d7b9cc4dc7c985](http://www.formularservice.gv.at/site/fsrv/user/formular.aspx?pid=b74a92e8b7ba4434a1adff6eb9a8f8ad&pn=B00dc4768dd1040ffb2d7b9cc4dc7c985)

Online zahjev za dopust za brigu o članovima porodice (Online-Antrag Familienhospizkarenz)

W: www.formularservice.gv.at/site/fsrv/user/formular.aspx?pid=-b74a92e8b7ba4434a1adff6e-b9a8f8ad&pn=Bb76c35cbea3c-4c8295026aeb57190e3d

Novčane pomoći za pomoć osobama koje neguju članove porodice

W: sozialministeriumservice.at/Finanzielles/Pflegeunterstuetzungen/Pflegende_Angehoerige/Unterstuetzung_fuer_pflegende_Angehoerige.de.html

Zahtev za 24-satnu brigu (Ansuchen zur 24-Stunden-Betreuung)

W: sozialministeriumservice.at/Finanzielles/Pflegeunterstuetzungen/24-Stunden-Betreuung/24-Stunden-Betreuung.de.html

Advokat za osobe s invaliditetom (Behindertenanwalt)

Babenbergerstraße 5/4, 1010 Wien
T: 0800 80 80 16 gebührenfrei
F: 01 711 00-22 37
E: office@behindertenanwalt.gv.at
W: behindertenanwalt.gv.at

Servis za brošure

Stubenring 1, 1010 Wien
T: 01 711 00-86 25 25
E: broschuerenservice@sozialministerium.at
W: sozialministerium.at/broschuerenservice

Familienservice (Porodični servis)

T: 0800 24 02 62 gebührenfrei
E: familienservice@bka.gv.at
W: frauen-familien-jugend.bka.gv.at/service/beratung-information/familienservice.html

**Kompetenzzentrum Qualitäts-
sicherung in der häuslichen Pflege
(Centar kompetencija za osiguranje
kvalitete u kućnoj nezi)**

T: 01 50 808 20 87

E: Hausbesuch auf Wunsch:

wunschhausbesuch@svqspg.at

Angehörigengespräch:

angehoerigengespraech@svqspg.at

**Ponuda pomoći za mlade
negovateljce (Young Carers)**

**Superhands der
Johanniter-Unfall-Hilfe**

Internetplattform für Kinder und

Jugendliche, die zuhause ein

Familienmitglied pflegen

T: 0800 88 87 87

W: superhands.at

**147 Rat auf Draht – hitni poziv za
decu i mlade**

W: rataufdraht.at/

[themenubersicht/tipps-info/](#)

[pflegst-du-jemanden-21107](#)

**Big Brothers Big Sisters Österreich:
Mentorstvo za decu i mlade u
teškim situacijama**

W: bigbrothers-bigsisters.at

elco/kico

**Treninig i savetovanje za porodice s
psihički obolelim roditeljem**

W: elco-pmoee.at

JoJo

**Pomoć za decu sa psihički obolelim
roditeljima i njihove porodice**

W: jojo.or.at

KIPKE

**Savetovanje dece sa psihički obole-
lim roditeljima**

W: caritas-stpoelten.at/hilfe-angebote/menschen-mit-psychischen-erkrankungen/beratungsangebote/kipke

W: psz.co.at/beratung-behandlung/beratung-von-kindern-mit-psychisch-kranken-eltern-kipke

Österreichische Krebshilfe:

Mama/tata ima rak

W: krebshilfe-wien.at/beratung-hilfe/unsere-angebote/mama/papa-hat-krebs

**Österreichisches Jugendrotkreuz
(Austrijski crveni krst za mlade)**

W: [jugendrotkreuz.at/oesterreich/
angebote/pflegefit/young-carers](http://jugendrotkreuz.at/oesterreich/angebote/pflegefit/young-carers)

**Starke Tochter / Starker Sohn
Razmena i trening za decu i mlade
sa članovima porodice s multiplom
sklerozom**

W: [cs.at/angebote/cs-multiple-
sklerose-betreuung/coaching-fuer-
kinder-und-jugendliche](http://cs.at/angebote/cs-multiple-sklerose-betreuung/coaching-fuer-kinder-und-jugendliche)

Verrückte Kindheit (Ludo detinjstvo)

W: www.verrueckte-kindheit.at

harmony4kids – timeout za decu

W: [harmony4kids.at/index.php/
verein/](http://harmony4kids.at/index.php/verein/)

Nositelji socijalnog osiguranja

**Dachverband der Sozialversiche-
rungsträger (Krovno udruženje
nosioca socijalnog osiguranja)**

Kundmanngasse 21, 1030 Wien

T: 01 711 32-0

E: [PosteingangAllgemein@
sozialversicherung.at](mailto:PosteingangAllgemein@sozialversicherung.at)

W: sozialversicherung.at

**Österreichische Gesundheitskasse
- ÖGK (Austrijski zavod za zdravst-
veno osiguranje)**

Haidingergasse 1, 1031 Wien

T: 05 07 660

E: ÖGK Hauptstelle Wien:
kundenservice@oegk.at

ÖGK in Bundesländern:
versicherungsservice@oegk.at

W: oegk.at

**Pensionsversicherungsanstalt
Hauptstelle (Fond za penzijsko
osiguranje Glavna ispostava)**

Friedrich-Hillegeist-Straße 1,
1021 Wien

T: 05 03 03

F: 05 03 03-288 50

E: pva@pensionsversicherung.at

W: pensionsversicherung.at

**Pensionsversicherungsanstalt
Landesstelle Wien (Ispostava Fonda
za penzijsko osiguranje u Beču)**
Friedrich-Hillegeist-Straße 1,
1021 Wien
T: 05 03 03
F: 05 03 03-288 50
E: pva-lsw@pensionsversicherung.at
W: pensionsversicherung.at

**Pensionsversicherungsanstalt
Landesstelle Burgenland (Ispostava
Fonda za penzijsko osiguranje u
Gradišću)**
Ödenburger Straße 8,
7001 Eisenstadt
T: 05 03 03
F: 05 03 03-338 50
E: pva-lsb@pensionsversicherung.at
W: pensionsversicherung.at

**Pensionsversicherungsanstalt
Landesstelle Kärnten (Ispostava
Fonda za penzijsko osiguranje u
Koruškaj)**
Südbahngürtel 10, 9021 Klagenfurt
T: 05 03 03
F: 05 03 03-358 50
E: pva-lsk@pensionsversicherung.at
W: pensionsversicherung.at

**Pensionsversicherungsanstalt
Landesstelle Niederösterreich
(Ispostava Fonda za penzijsko
osiguranje u Donjoj Austriji)**
Kremser Landstraße 5,
3100 St. Pölten
T: 05 03 03
F: 05 03 03-328 50
E: pva-lsn@pensionsversicherung.at
W: pensionsversicherung.at

**Pensionsversicherungsanstalt
Landesstelle Oberösterreich (Is-
postava Fonda za penzijsko osigu-
ranje u Gornjoj Austriji)**
Terminal Tower, Bahnplatz 8,
4021 Linz
T: 05 03 03
F: 05 03 03-368 50
E: pva-lso@ppensionsversicherung.at
W: pensionsversicherung.at

**Pensionsversicherungsanstalt
Landesstelle Salzburg (Ispostava
Fonda za penzijsko osiguranje u
Salzburgu)**

Schallmooser Hauptstraße 11,
5021 Salzburg

T: 05 03 03

F: 05 03 03-378 50

E: pva-lss@pensionsversicherung.at

W: pensionsversicherung.at

**Pensionsversicherungsanstalt
Landesstelle Steiermark (Ispostava
Fonda za penzijsko osiguranje u
Štajerskoj)**

Eggenberger Straße 3, 8021 Graz

T: 05 03 03

F: 05 03 03-348 50

E: pva-lsg@pensionsversicherung.at

W: pensionsversicherung.at

**Pensionsversicherungsanstalt
Landesstelle Tirol (Ispostava Fonda
za penzijsko osiguranje u Tirolu)**

Ing.-Etzel-Straße 13, 6020 Innsbruck

T: 05 03 03

F: 05 03 03-388 50

E: pva-lst@pensionsversicherung.at

W: pensionsversicherung.at

**Pensionsversicherungsanstalt
Landesstelle Vorarlberg (Ispostava
Fonda za penzijsko osiguranje u
Vorarlbergu)**

Zollgasse 6, 6850 Dornbirn

T: 05 03 03

F: 05 03 03-398 50

E: pva-lsv@pensionsversicherung.at

W: pensionsversicherung.at

**Versicherungsanstalt der Selbstän-
digen – SVS – Hauptstelle (Fond za
osiguranje samozaposlenih osoba
Glavna ispostava)**

Wiedner Hauptstraße 84–86,
1051 Wien

T: 050 808 808

E: Versicherungsservice: vs@svs.at

Gesundheitsservice: gs@svs.at

Pensionservice: pps@svs.at

Unfallversicherung: dlz.uv@svs.at

W: svs.at

**Versicherungsanstalt öffentlich
Bediensteter, Eisenbahnen und
Bergbau – Hauptstelle (BVAEB)
(Fond za osiguranje za javne službe,
željeznicu i rudarstvo – Glavna
ispostava)**

Josefstädter Straße 80, 1080 Wien

T: 05 04 05-0

F: 05 04 05-22 900

E: postoffice@bvaeb.sv.at

W: bvaeb.sv.at

**Servicestelle Pensionservice
der BVAEB (Servis za penzije
BVAEB-a)**

Josefstädter Straße 80, 1080 Wien

T: 05 04 05-15

F: 05 04 05-16 190

E: pensionservice@bvaeb.sv.at

W: bvaeb.sv.at

**Allgemeine Unfallversicherungs-
anstalt (Opšti zavod za osiguranje
od nezgoda)**

Adalbert Stifter-Straße 65, 1200 Wien

T: 01 593 93-200 00

F: 01 593 93-206 06

E: hal@auva.at

W: auva.at

Klinike/ambulante za sjećanje

**LKH-Univ. Klinikum Graz (Zemaljska
i univerzitetska klinika u Grazu) Uni-
versitätsklinik für Neurologie (Uni-
versitetska klinika za neurologiju)**

Auenbruggerplatz 2, 8036 Graz

T: 0316 385-12 981

F: 0316 32 55 20

E: neurologie@klinikum-graz.at

W: neurologie.uniklinikumgraz.at

**Medizinische Universität Wien (Me-
dicinski univerzitet u Beču) Univer-
sitätsklinik für Neurologie (Univerzi-
tetska klinika za neurologiju)**

Währinger Gürtel 18–20, 1090 Wien

T: 01 40 400-31 450, -31 170

bzw. -31 230

F: 01 40 400-31 410

E: [neurologie-sekretariat@](mailto:neurologie-sekretariat@meduniwien.ac.at)

meduniwien.ac.at

W: neurologie.meduniwien.ac.at

**Univ.Klinik für Neurologie (Univerziteteska klinika za neurologiju),
Medizinische Universität Innsbruck (Medicinski univerzitet u Innsbrucku)**

Christoph-Probst-Platz 1, Innrain 52

6020 Innsbruck

T: 0512 90 03-0

E: i-master@i-med.ac.at

W: i-med.ac.at

**Kepler Universitätsklinikum (Univerziteteska klinika Kepler) Klinik für Neurologie und Psychiatrie (Klinika za neurologiju i psihijatriju)
Med Campus III.**

Krankenhausstraße 9, 4020 Linz

T: 05 76 80 83-68 11

F: 05 76 80 83-68 19

E: neurologie@kepleruniklinikum.at

W: [kepleruniklinikum.at/versorgung/
kliniken/neurologie-2/was-wir-tun](http://kepleruniklinikum.at/versorgung/kliniken/neurologie-2/was-wir-tun)

Landesklinikum Horn (Zemaljska klinika Horn) Abteilung für Neurologie (Odeljenje za neurologiju)

Spitalgasse 10, 3580 Horn

T: 02982 90 04-14 508

F: 02982 90 04-49 259

E: office@horn.lknoe.at

W: [horn.lknoe.at/fuer-patienten/
abteilungen/neurologie/
informationen](http://horn.lknoe.at/fuer-patienten/abteilungen/neurologie/informationen)

**Bezirkskrankenhaus Kufstein (Okružna bolnica u Kufsteinu)
Abteilung für Neurologie (Odeljenje za neurologiju)**

Endach 27, 6330 Kufstein

T: 05372 69 66-4405

E: neurologie@bkh-kufstein.at

W: bkh-kufstein.at/de/neurologie.html

**Konventhospital der Barmherzigen
Brüder Linz ((Bolnica samostana
Milosrdne braće u Linzu)
Abteilung für Neurologie (Odeljenje
za neurologiju)**

Seilerstätte 2, 4021 Linz

T: 0732 78 97-25 300

F: 0732 78 97-25 399

W: [barmherzige-brueder.at/site/
linz/medizinpflege/
abteilungeninstitute/neurologie](http://barmherzige-brueder.at/site/linz/medizinpflege/abteilungeninstitute/neurologie)

**Sozialmedizinisches Zentrum Ost
(Centar za socijalnu medicinu Istok)
– Donauspital**

**Abteilung für Neurologie (Odeljenje
za neurologiju)**

Langobardenstraße 122, 1220 Wien

T: 01 288 02-4202, -4203 bzw. -4208

F: 01 288 02-4280

E: dsp.neu@wienkav.at

W: [wienkav.at/kav/dsp/medstellen
anzeigen.asp?ID=24](http://wienkav.at/kav/dsp/medstellenanzeigen.asp?ID=24)

**Universitätsklinik für Neurologie,
neurologische Intensivmedizin
und Neurorehabilitation (Univer-
zitetska klinika za neurologiju,
neurološku intenzivnu medicinu i
neurorehabilitaciju)**

**Christian-Doppler-Klinik (Klinika
Christian Doppler)**

Ignaz Harrer Straße 79, 5020 Salzburg

T: 05 72 55-0

W: salk.at/107.html

Landeskrankenhaus Villach (Zemaljska bolnica u Villachu) Abteilung für Neurologie und Psychosomatik (Odeljenje za neurologiju i psihosomatiku)

Nikolaigasse 43, 9500 Villach

T: 04242 208-62 332

F: 04242 208-62 710

E: neurologie-sekretariat@lkh-vil.or.at

W: www.lkh-vil.or.at/abteilungen-institute/medizinische-abteilungen/neurologie

Kepler Universitätsklinikum (Univerzitetna klinika Kepler) Neuromed Campus

Wagner-Jauregg-Weg 15, 4020 Linz

T: 05 76 80 87-0

E: nmc@kepleruniklinikum.at

W: kepleruniklinikum.at

GerontoPsychiatrisches Zentrum (Centar za gerontopsihijatriju)

Modecenterstraße 14/C/1. OG,
1030 Wien

T: 01 40 00-530 90

W: psd-wien.at/einrichtungen/behandlung/gerontopsychiatrie.html

Landeskrankenhaus Graz II (Zemaljska bolnica u Grazu II) Abteilung für Alterspsychiatrie und Alterspsychotherapie (Odeljenje za gerontopsihijatriju i gerontopsihoterapiju)

Wagner Jauregg Platz 1, 8053 Graz

T: 0316 21 91-2216

E: app@lkh-graz2.at

W: lkh-graz2.at/cms/beitrag/10004657/2171230

**Klinikum Klagenfurt am Wörthersee
(Klinika u Klagenfurtu na jezeru
Wörthersee) Abteilung für Neu-
rologie (Odeljenje za neurologiju)**

Feschingstraße 11, 9020 Klagenfurt

T: 0463 538-31 703

F: 0463 538-31 709

E: neurologie.klagenfurt@kabeg.at

W: [klinikum-klagenfurt.at/
abteilungen-ambulanzen/
medizinische-abteilungen/
neurologie](http://klinikum-klagenfurt.at/abteilungen-ambulanzen/medizinische-abteilungen/neurologie)

**Krankenhaus der Barmherzigen
Brüder (Bolnica Milosrdne braće)
Abteilung Neurologie (Odeljenje za
neurologiju)**

Standord Eggenberg

Bergstraße 27, 8020 Graz

T: 0316 59 89-22 130

F: 0316 59 89-22 005

W: [barmherzige-brueder.at/site/graz/
medizinpflege/abteilungeninstitute
egg/neurologie/ambulanzen/
gedaechnisstoeerung](http://barmherzige-brueder.at/site/graz/medizinpflege/abteilungeninstitute/egg/neurologie/ambulanzen/gedaechnisstoeerung)

**Krankenhaus Hietzing mit Neuro-
logischem Zentrum Rosenhügel
(Bolnica u Hietzingu s neurološkim
centrom u Rosenhügelu) Abtei-
lung für Neurologie (Odeljenje za
neurologiju)**

Riedelgasse 5, 1130 Wien

T: 01 880 00-257

E: nzr.1nr@wienkav.at

W: [wienkav.at/kav/khr/medstellen_an-
zeigen.asp?ID=3474](http://wienkav.at/kav/khr/medstellen_anzeigen.asp?ID=3474)

**MAS Alzheimerhilfe (pomoč za
obolele od Alchajmerove bolesti)**

Lindaustraße 28, Eingang A

2. Stock,

4820 Bad Ischl

T: 06132 214 10

F: 06132 214 10-10

E: alzheimerhilfe@mas.or.at

W: alzheimerhilfe.at

**Specijalna punomoć za skrb/
skrbništvo/zastupanje punoljetnih
osoba/ palijativna skrb**

**VertretungsNetz – zastupanje pu-
noletnih osoba, advokati za pacije-
nte, zastupanje osoba u domovima**

Ungargasse 66, 1030 Wien

T: 01 330 46 00

F: 01 330 46 00-99

E: verein@vertretungsnetz.at

W: vertretungsnetz.at

**NÖ Landesverein für Erwachsen-
schutz (Donjoaustrijsko udruženje
za zaštitu punoletnih osoba)**

Bräuhausgasse 5/Stiege 2/2. Stock,
3100 St. Pölten

T: 02742 771 75

E: erwachsenenschutz@noelv.at

W: noelv.at

**Erwachsenenvertretung Salzburg
(Zastupanje punoletnih osoba u
Salzburgu)**

Hauptstraße 91d,

5600 St. Johann im Pongau

T: 06412 67 06

E: office@erwachsenenvertretung.at

W: erwachsenenvertretung.at

**IfS-Sachwalterschaft Feldkirch
(starateljstvo)**

Johannitergasse 6, 6800 Feldkirch

T: 05 17 55-591

F: 05 17 55-9591

E: erwachsenenvertretung@ifs.at

W: ifs.at

**Informacije o pravu na zaštitu puno-
etnih osoba Saveznog ministarstva
pravosuđa**

W: [justiz.gv.at/web2013/html/default/
2c94848a5f0b170e015f4e7a945c
5dcc.de.html](http://justiz.gv.at/web2013/html/default/2c94848a5f0b170e015f4e7a945c5dcc.de.html)

**Österreichische Notariatskammer
(Austrijska javnobeležnička komora)**

Landesgerichtsstraße 20, 1010 Wien

T: 01 402 45 09-0

F: 01 406 34 75

E: kammer@notar.or.at

W: notar.at

**Zentrales Vertretungsver- zeichnis
der Österreichischen Notariatskam-
mer (Centralni registar zastupnika
Austrijske javnobeležničke komore)**

W: [notar.at/de/dienstleistungen/
vorsorgevollmacht/
vertretungsverzeichnis](http://notar.at/de/dienstleistungen/vorsorgevollmacht/vertretungsverzeichnis)

**Dachverband HOSPIZ Österreich
(DVHÖ)**

Ungargasse 3/1/18, 1030 Wien

T: 01 803 98 68

F: 01 803 25 80

E: dachverband@hospiz.at

W: hospiz.at

**Informacije o odlukama pacijenta
(Patientenverfügung)**

W: [oesterreich.gv.at/themen/soziales/
pflege/3.html](http://oesterreich.gv.at/themen/soziales/pflege/3.html)

Odvjetnici za pacijente

Gradišće

Gesundheits-, Patientinnen-, Patienten- und Behindertenanwaltschaft

Burgenland (Advokati za pitanja zdravlja, pacijentkinja i pacijenata i osoba sa invaliditetom u Gradišću)

Marktstraße 3, 7000 Eisenstadt

T: 057 600-21 53

F: 057 600-21 71

E: post.patientenanwalt@bgld.gv.at

W: burgenland.at/service/landes-ombudsstelle/gesundheits-patientinnen-patienten-und-behindertenanwaltschaft-burgenland

Koruška

Patientenanwaltschaft (Advokati za pacijente)

Völkermarkter Ring 31,
9020 Klagenfurt

T: 050 536 57-102

F: 050 536 57-100

E: patientenanwalt@ktn.gv.at

W: patientenanwalt-kaernten.at

Donja Austrija

NÖ Patienten- und Pflegeanwaltschaft (Advokati za pitanja pacijenata i nege u Donjoj Austriji)

Tor zum Landhaus,
Landhausplatz 1, 3109 St. Pölten

T: 02742 90 05-15 575

F: 02742 90 05-15 660

E: post.ppa@noel.gv.at

W: patientenanwalt.com

Gornja Austrija

OÖ Patienten und Pflegevertretung (Zastupanje u pitanjima pacijenata i nege u Gornjoj Austriji)

Bahnhofsplatz 1, 4021 Linz

T: 0732 77 20-142 15

F: 0732 77 20-214 355

E: ppv.post@ooe.gv.at

W: land-oberoesterreich.gv.at/patientenundpflegevertretung.htm

Salzburg

Salzburger Patientenvertretung (Zastupanje pacijenata u Salzburgu)

Michael Bacher Straße 36,
5020 Salzburg

T: 0662 80 42-20 30

F: 0662 80 42-32 04

E: patientenvertretung@salzburg.gv.at

W: [salzburg.gv.at/themen/
gesundheitspatientenvertretung](http://salzburg.gv.at/themen/gesundheitspatientenvertretung)

Štajerska

PatientInnen- und Pflegeombud- schaft (Zaštitnik građana za pitanja pacijenata i nege)

Friedrichgasse 9, 8010 Graz

T: 0316 877-33 50

E: ppo@stmk.gv.at

W: patientenvertretung.steiermark.at

Tirol

Patientenvertretung (Zastupanje pacijenata)

Meraner Straße 5,
6020 Innsbruck

T: 0512 508 77 00

F: 0512 508-74 77 05

E: patientenvertretung@tirol.gv.at

W: tirol.gv.at/patientenvertretung

Vorarlberg

Patientenanwalt für das Land (Ad- vokat za pacijente)

Vorarlberg

Marktplatz 8, 6800 Feldkirch

T: 05522 815 53

F: 05522 815 53-15

E: anwalt@patientenanwalt-vbg.at

W: patientenanwalt-vbg.at

Beč

Wiener Pflege, Patientinnen und Patientenanwaltschaft (Advokat za pitanja nege, pacijentkinja i pacije- nata u Beču)

Ramperstorffergasse 67, 1050 Wien

T: 01 58712 04

Kostenlose Pflegehotline:
0800 20 31 31

F: 01 586 36 99

E: post@wpa.wien.gv.at

W: patientenanwalt.wien.at

**Interesna združenja / lična
asistencija / usluge prevoza**

**Österreichischer Behindertenrat
(Austrijski savet za osobe sa
invaliditetom)**

Favoritenstraße 111/11, 1100 Wien

T: 01 513 15 33-0

F: 01 513 15 33-150

E: dachverband@behindertenrat.at

W: behindertenrat.at

**WAG Assistenzgenossenschaft
(lična asistencija)**

Modecenterstraße 14/A/EG,

Eingang: Döblerhofstr. 9, 1030 Wien

T: 01 798 53 55-0

F: 01 798 53 55-21

E: office@wag.or.at

W: wag.or.at

**BIZEPS – Zentrum für Selbstbe-
stimmtes Leben (centar za samoo-
dređeni život)**

Schönngasse 15–17/4, 1020 Wien

T: 01 523 89 21

F: 01 523 89 21-20

E: office@bizeps.or.at

W: bizeps.or.at

**BIZEPS – Information Mobilität
(informacije o mobilnosti) – Fahr-
tendienste (usluge prevoza)**

W: bizeps.or.at/fahrtendienste

**Fahrtendienstzentrale (Centrala za
usluge prevoza)**

aller & Felsing Gesmbh

Franz-Reitlinger-Gasse 5

1220 Wien

T: 01 488 58

F: 0810 955 405 84 18

E: office@fahrtendienstzentrale.com

W: fahrtendienstzentrale.com

**Kriegsopfer- und Behindertenver-
band Österreich – KOBV (Austri-
jski savez žrtava rata i osoba sa
invaliditetom)**

Lange Gasse 53, 1080 Wien

T: 01 406 15 86

F: 01 406 15 86-12

E: kobv@kobv.at

W: kobv.at

Interessengemeinschaft

**pfleger Angehöriger (Interesno
udruženje osoba koje neguju čla-
nove porodice)**

Wiedner Hauptstraße 32, 1040 Wien

T: 01 589 00-328

E: office@ig-pflege.at

W: ig-pflege.at

Selbstbestimmt Leben Österreich (Samoodređeni život u Austriji)

Laxenburger Strasse 28/1/1/15,

1100 Wien

E: slioe@gmx.at

W: slioe.at

Adrese udruga i saveza koji se bave osobama sa invaliditetom možete pronaći u brošuri **EIN:BLICK 8 – Ravnopravnost**, Ministarstva za socijalna pitanja.

Popis navedenih adresa zbog nedovoljnih mogućnosti predstavlja samo primer i ne može se smatrati potpunim. Dodatne informacije o ustanovama za osobe sa invaliditetom (državna tela, ustanove za savetovanje i brigu, udruženja, grupe samopomoći, interesna udruženja itd.) možete pronaći na internet stranici infoservice.sozialministerium.at

Brošure, informativni materijal, preuzimanja

EIN:BLICK 1 Detinjstvo i mladost

- 2 Rad**
- 3 Rehabilitacija**
- 4 Starije osobe**
- 5 Nega**
- 6 Socijalna naknada**
- 7 Finansije**
- 8 Ravnopravnost**

8. Kompletno izdanje 2019.

Izdavač: Ministarstvo za socijalna pitanja
besplatno dostupno u ispostavi servisa Ministarstva za socijalna pitanja u vašoj pokrajini i u servisu za brošure Ministarstva za socijalna pitanja na sozialministerium.at/broschuerenservice, tel. na 01 711 00-86 25 25.

24-Stunden-Betreuung zu Hause

Neues und Wissenswertes zum Thema 24-Stunden-Betreuung + Leicht-Lesen Version

Izdavač: Ministarstvo za socijalna pitanja
besplatno dostupno u ispostavi servisa Ministarstva za socijalna pitanja u vašoj pokrajini i u servisu za brošure Ministarstva za socijalna pitanja na sozialministerium.at/broschuerenservice, tel. na 01 711 00-86 25 25.

Information zum Pflegegeld

Erklärt in leichter Sprache

Izdavač: Ministarstvo za socijalna pitanja
besplatno dostupno u ispostavi servisa Ministarstva za socijalna pitanja u vašoj pokrajini i u servisu za brošure Ministarstva za socijalna pitanja na sozialministerium.at/broschuerenservice, tel. na 01 711 00-86 25 25.

Das Pflegekarenzgeld (Folder)

Izdavač: Ministarstvo za socijalna pitanja;
besplatno dostupno u ispostavi servisa Ministarstva za socijalna pitanja u vašoj pokrajini i u servisu za brošure Ministarstva za socijalna pitanja na sozialministerium.at/broschuerenservice, tel. na 01 711 00-86 25 25.

Unterstützungen für pflegende Angehörige (Folder)

Izdavač: Ministarstvo za socijalna pitanja;
besplatno dostupno u ispostavi servisa Ministarstva za socijalna pitanja u vašoj pokrajini i u servisu za brošure Ministarstva za socijalna pitanja na sozialministerium.at/broschuerenservice, tel. na 01 711 00-86 25 25.

Pflegekarenz/Pflegeteilzeit und Familienhospizkarenz/ Familienhospizteilzeit

Izdavač: Ministarstvo za socijalna pitanja;
besplatno dostupno u ispostavi servisa Ministarstva za
socijalna pitanja u vašoj pokrajini i u servisu za brošure
Ministarstva za socijalna pitanja na [☎ sozialministerium.
at/broschuerenservice](https://www.sozialministerium.at/broschuerenservice), tel. na 01 711 00-86 25 25.

Pflegekarenz/Pflegeteilzeit und Familienhospizkarenz/ Familienhospizteilzeit

Leicht-Lesen-Version

Izdavač: Ministarstvo za socijalna pitanja;
besplatno dostupno u ispostavi servisa Ministarstva za
socijalna pitanja u vašoj pokrajini i u servisu za brošure
Ministarstva za socijalna pitanja na [☎ sozialministerium.
at/broschuerenservice](https://www.sozialministerium.at/broschuerenservice), tel. na 01 711 00-86 25 25.

Nationaler Aktionsplan Behinderung 2012–2020 – Stra- tegie der Österreichischen Bundesregierung zur Umset- zung der UN-Behindertenrechtskonvention

Izdavač: Ministarstvo za socijalna pitanja;
besplatno dostupno u ispostavi servisa Ministarstva za
socijalna pitanja u vašoj pokrajini i u servisu za brošure
Ministarstva za socijalna pitanja na [☎ sozialministerium.
at/broschuerenservice](https://www.sozialministerium.at/broschuerenservice), tel. na 01 711 00-86 25 25.

Nationaler Aktionsplan Behinderung 2012–2020

Leicht Lesen-Version

Izdavač: Ministarstvo za socijalna pitanja;
besplatno dostupno u ispostavi servisa Ministarstva za
socijalna pitanja u vašoj pokrajini i u servisu za brošure
Ministarstva za socijalna pitanja na [☎ sozialministerium.
at/broschuerenservice](https://www.sozialministerium.at/broschuerenservice), tel. na 01 711 00-86 25 25.

Bericht der Bundesregierung über die Lage der Behinderten Menschen in Österreich 2016

besplatno dostupno u ispostavi servisa Ministarstva za socijalna pitanja u vašoj pokrajini i u servisu za brošure Ministarstva za socijalna pitanja na sozialministerium.at/broschuerenservice, tel. na 01 711 00-86 25 25.

Österreichischer Pflegevorsorgebericht 2018

Izdavač: Ministarstvo za socijalna pitanja;
besplatno dostupno u ispostavi servisa Ministarstva za socijalna pitanja u vašoj pokrajini i u servisu za brošure Ministarstva za socijalna pitanja na sozialministerium.at/broschuerenservice, tel. na 01 711 00-86 25 25.

Demenzhandbuch

Studija Austrijskog instituta za zdravstvo (ÖBIG) o ponudi brige za osobe obolele od demencije
Izdavač: Ministarstvo za socijalna pitanja; za preuzimanje na sozialministerium.at/broschuerenservice

Österreichischer Demenzbericht 2014

Opis epidemioloških osnova i aktualne situacije na polju ponude, nege i brige o ljudima sa demencijom.

Izdavač: Ministarstvo za socijalna pitanja i Savezno ministarstvo zdravstva

besplatno dostupno u ispostavi servisa Ministarstva za socijalna pitanja u vašoj pokrajini i u servisu za brošure Ministarstva za socijalna pitanja na sozialministerium.at/broschuerenservice, tel. na 01 711 00-86 25 25.

Demenzstrategie – Gut leben mit Demenz

Izdavač: Gesundheit Österreich GmbH;

besplatno dostupno u ispostavi servisa Ministarstva za socijalna pitanja u vašoj pokrajini i u servisu za brošure Ministarstva za socijalna pitanja na sozialministerium.at/broschuerenservice, tel. na 01 711 00-86 25 25.

Gut leben mit Demenz – Ein Wegweiser (Folder)

Izdavač: Ministarstvo za socijalna pitanja
besplatno dostupno u ispostavi servisa Ministarstva za socijalna pitanja u vašoj pokrajini i u servisu za brošure Ministarstva za socijalna pitanja na sozialministerium.at/broschuerenservice, tel. na 01 711 00-86 25 25.

Demenzstrategie – Angebote für pflegende Angehörige

Izdavač: Gesundheit Österreich GmbH i Ministarstvo za socijalna pitanja

Dostupno za preuzimanje na sozialministerium.at/dam/jcr:31eea383-2525-48f7-b547-bfd84290ab7d/Pflegende_Angenh%C3%B6rige_Bundesweite_Angbote_Juni_19.pdf

Kinder und Jugendliche als pflegende Angehörige – Einsicht in die Situation gegenwärtiger und ehemaliger Kinder in Österreich

Studija Instituta za sestrinstvo Univerziteta u Beču (Institut für Pflegewissenschaft der Universität Wien); besplatno dostupno u ispostavi servisa Ministarstva za socijalna pitanja u vašoj pokrajini i u servisu za brošure Ministarstva za socijalna pitanja na sozialministerium.at/broschuerenservice, tel. na 01 711 00-86 25 25.

Kinder und Jugendliche als pflegende Angehörige – Konzeptentwicklung und Planung von familienorientierten Unterstützungsmaßnahmen für Kinder und Jugendliche als pflegende Angehörige

Studija Instituta za sestrinstvo Univerziteta u Beču (Institut für Pflegewissenschaft der Universität Wien); besplatno dostupno u ispostavi servisa Ministarstva za socijalna pitanja u vašoj pokrajini i u servisu za brošure Ministarstva za socijalna pitanja na sozialministerium.at/broschuerenservice, tel. na 01 711 00-86 25 25.

Who cares? YOUNG CARERS! (prospekt)

Izdavač: Ministarstvo za socijalna pitanja;
besplatno dostupno u ispostavi servisa Ministarstva za socijalna pitanja u vašoj pokrajini i u servisu za brošure Ministarstva za socijalna pitanja na sozialministerium.at/broschuerenservice, tel. na 01 711 00-86 25 25.

Erwachsenenschutzrecht – Wissenswertes für Vertretene, Vertreter/innen und Interessierte

Izdavač: Savezno ministarstvo za ustav, reforme, deregulaciju i pravosuđe
Preuzimanje na www.justiz.gv.at/home/buergerservice/erwachsenenschutz/informationsbroschueren-41.de.html

Patientenverfügung und Selbstbestimmung – Leitfaden für Ärztinnen und Ärzte zur Erstellung und Anwendung einer Patientenverfügung

Izdavač: Ministarstvo za socijalna pitanja

besplatno dostupno na [📞 sozialministerium.at/](https://www.sozialministerium.at/)

broschuerenservice, tel. na 01 711 00-86 25 25

Odluka pacijenta (Patientenverfügung)

Izdavač: Dachverband Hospiz Österreich (DVHÖ) dostupno

uz dobrovoljnu donaciju na [📞 hospiz.at/publikationen/](https://www.hospiz.at/publikationen/)

[patientenverfuegung](https://www.hospiz.at/publikationen/patientenverfuegung), tel. 01 803 98 68, faks: 01 803 25 80

ili e-poštom: dachverband@hospiz.at

Persönliche Assistenz in Wien – Ein BIZEPS Ratgeber

Herausgeber: BIZEPS-Behindertenberatungszentrum,

Zentrum für Selbstbestimmtes Leben

Kosten: 6,- Euro + Porto, erhältlich unter [📞 bizeps.or.at/](https://www.bizeps.or.at/)

[broschueren/pa](https://www.bizeps.or.at/broschueren/pa), tel. 01 523 89 21, faks: 01 523 889 21-20 ili

e-poštom: office@bizeps.or.at

- 1. tom Detinjstvo i mladost
- 2. tom Rad
- 3. tom Rehabilitacija
- 4. tom Starije osobe
- 5. tom Nega
- 6. tom Socijalna naknada
- 7. tom Finansije
- 8. tom Ravnopravnost

EINBLICK

Savezno ministarstvo za socijalna pitanja, zdravlje, negu i zaštitu potrošača informiše o važnim pitanjima u vezi sa invaliditetom.

